

EPERJESI LAPOK

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 12 K.
 Félévre 6 K.
 Negyedévre . . . 3 K.
 Hirdetési díj: Egyhasábos
 petütsor egyszeri hirdetése
 15 f. Közlemények sora 40 f.

POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek
 és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.

Szerkesztőség és
 kiadóhivatal ::
 Kósch Árpád
 könyvnyomdája
 Eperjes, Fő-u. 59.
 Telefon-szám 16. ::

Szinyei Merse István.

Széles ez országban, ahol barátai élnek — s hol nem volnának neki barátai —, nagy és osztatlan örömet keltett az a hír, hogy Szinyei Merse István végre ismét realép az aktív tevékenység terére, arra a porondra, amelyen annyi sikert aratott s amelyről — változván a viszonyok — évek óta teljesen visszavonult, hihetetlen konzekvenciával őrizve meg splendid isolation-ját.

Az örvendetes változásnak ugyan már mutatkoztak némi előjelei. Mindnyájan emlékszünk még arra az éljen- és tapsorkánra, amely fölhangzott akkor, amikor a Szinyei Merse Pál ünnepén a megye alispánja arra kérte Szinyei Merse Istvánt, hagyja el immár önkéntes száműzetését s vegyen ismét részt a közélet tevékenységében, amelyben őt annyira nélkülözzük s ahol az ő nagy kvalitásaira szükség van. A nagy lelkesedésnek akkor még ő sem tudott ellentállni. Azóta már gyakran láttuk őt a vármegyeházán, járván nagy szorgalommal a különféle bizottsági üléseket, mert fél munkát igazán nem tudott végezni.

Most, hogy királyunk Árvavármegye főispánjává nevezte ki, a szeretetnek meleg és benső érzésével üdvözli őt új méltóságában minden sárosi. Nagyon sajnáljuk, természetesen, hiszen legbecesebbjeink egyikét adjuk oda, de az az érzésünk, mint a katonáé, akinek legkedvesebb bajtársát küldik el fontos, nehéz pozícióba, amelyet ő neki kell betöltenie, mert legjobban ő töltheti be. Alá kell rendelnünk a mi szűkebb érdekeinket a nagyobb, az egész, a haza érdekének, s áldozatunkba nagy büszkeség vegyül, hogy a mi bajtársunk, ki oda a legalkalmasabbnak találtatott.

S érezzük, tudjuk, hogy dicsőséggel fogja megállani helyét. Gondolataink visszazállanak abba az időbe, amikor a Szinyei-testvérek voltak Sáros társadalmának virágai, míg nem szakadtak el idegenbe, vagy váltak csendes, visszavonult emberekké. Gyermeküként egy hatalmas, tekintélyes,

talpig puritán magyar apának s egy lángolóan hazafiás, költői lelkű édesanyának, az a szeretet vette őket körül, amellyel a mi társadalmunk a szülők érdemeit, hál' Istennek, nemzedékeken át jutalmazza. S ezt a tőkét megsokszorozították a saját egyéniségükkel. A művész lelke élt mind-egyikükben, csak különböző vonatkozásban és hatással. Szinyei Pált arra készítette, hogy a sárosi levegő, fa, föld és napsugárnak legyen utólérhetetlen tolmacsa, Istvánt az élet művésztévé tette, Arbiter elegantiarummá, hasonlóvá ahhoz, amilyennek Sienkievicz Petroniust jellemezte. Átszőve azokkal az eredményekkel, amelyeket a keresztény lovagkor, a magyar lélek közvetlensége s egy nehéz küzdelmektől évszázadokon keresztül diplomáciára szoktatott társadalmi osztály éles érzéke szül. Aki a szivességnek, melyet neked tesz, olyan színt ad, mintha te tettél volna neki szivességet. Akinek nem lehet előre köszönni. Aki heteken át kesereg, már évek óta tüdőbajos hű szolgája halálán. Aki nem pózokkal kerül feléd, de azzal, hogy finomságban és előzékenységben nem tudod utólni.

Úgy tetszik nekünk, az eleganciának három foka van: a ruháé, a viselkedésé s a szívé. Az ő eleganciája a legmagasabb fokú, a szív eleganciája. A gyakorlatot, az éleslátást, a látókört, a nyugalmat, egyszerűen a taktika tudományát megszerezte hozzá megyei szolgálata, főispánsága két vármegyében, hosszabb külföldi tartózkodása, igazgatósága több nagy pénzintézetnél s végre az olvasásban és kontemplációban töltött csendes esztendő sora. Úgy reméljük, ezek a tulajdonságok teszik majd őt alkalmassá, hogy olyan kérdéseket oldjon meg, amelyek megoldása másnak talán nem sikerülne. Mert kinevezése olyannak tetszik, mintha árvai főispánsága csak a magja volna egy misszióknak, melynek kontúrjait mi nem láthatjuk be. De legyenek bármily szélesek, bízunk benne, hogy Szinyei Merse István kinevezése nem fog csalódást hozni.

Andrássy pártalakítása.

Megvalljuk őszintén, hogy az új párt keresztelődésénél a csecsemő bölcsőjét az újszülöttnak kijáró megilletődéssel állottuk körül. Schillerrel szólva, átjárta elménket az a tudat, hogy: «ihm ruhen noch im Zeiteinschoosse die schwarzen und die heitern Loose», s emberi természetünk-nél fogva a kezdet legelejét szemlélve, máris a mulandóságon járt az eszünk, egybevetni igyekezvén jelent a jövővel. De minden igyekezetünk hasztalan volt. Úgy látszik, nincs bennünk egy mákszemnyi sem a prófétából: előre akartunk látni s valami mindig hátrafordította fejünket. Kezdtünk kételkedni a megkereszteltnek csecsemő mivoltán. Olybá tűnt fel előttünk a helyzet, mint amikor fehér ruhát öltött leányzót látunk s elfog a sejtelem, hogy már multja van. Keresztünk, kutattunk s nem csalódtunk. Multja a kezeink között van. Beh sokszor találkoztunk már vele a magyar közélet utain! Rég ismerjük már, de csodálatos módon mindig más ruhában tűnik föl. Szerencsére azonban megőriztük elhagyott ruháit, s most kiterítjük.

A mult vasárnapi «országos alkotmány-párti» alakuló-gyűlésen gr. Andrássy Gyula igen tanulságos bevezető- és magyarázó-beszéde után megkaptuk az új párt programját. Gondosan áttanulmányozva az ott kifejtetteket, az ígéretes és tervek között csupán két oly positivumot találtunk, amelyek a közel jövő szempontjából jelentőséggel bírnak. Csak két programpontról beszélhetünk, mert a többi egyrészt már régtől fogva ismerjük, de meg konkrét formát most sem öltve, annyira elastikusak, hogy a szokásos görögtűznél többnek nem tekinthetők. Megzavart jogrend helyreállítása, az alkotmány megerősítése, kétségtelen hatályú hárszabály alkotása, közigazgatási reform, mezőgazdaság- és iparfejlesztés, gazdasági fellendülés, felekezeti egyenjogúság stb. stb. nem hiányzanak egy programból sem, s több-kevesebb eltéréssel ugyanazt célozzák. De két dolog hosszabb megvitátást igényel. Az egyik a katonai követelések elejtése, a másik a radikális választójog elfogadása. Két oly kérdés, amelyeknek elseje felkavarva közel két évtized békéjét, megakasztva a parlament működését, a nemzeti munkapárt kormányrakerülésével a napirendről lekerült,

Az **Apollo-Mozgó**
 Árok-u. 44. Telefon 120.

:: :: elsőrendű előadásait
 kedden, csütörtökön, szom-
 baton és vasárnap tartja!

másika pedig csak a közelmúltban nyert törvényhozási elintézt.

A katonai követelésekre vonatkozólag Andrassy meglepő és igen jellemző nyilatkozatot tett. A katonai követeléseket, amelyeket pedig még a koalíció végnapjaiban erejének legnagyobb megfeszítésével igyekezett megvalósítani, kifejezetten kikapcsolta programjából. Három év előtt ki merete volna ezt gondolni? Ki hitte volna, hogy a nagy erkölcs-prédikátor, aki az elvűségről, tisztességről stb. stb.-ről már majd mindenkinek ez országban adott leckét, hogy az, három év multán újra becsomagolja politikai meggyőződését, s új elveket hirdet, amelyeknek követésére újra felhívja a nemzetet. Andrassy már megint «tévedett».

Nem fegyverünk a gyanúsítás, csupán a biztos tények és az azokból levonható következtetések. Ezekkel bátran indulunk harcba, még ha Andrassynek hívják is ellenfelünket. Ismerve már a multból is azt az erős meggyőződést, amely Andrassyt hevíti, azt az éleslátást, amellyel meg tudja jelölni hosszú időre az irányt, amelyen a nemzetnek — boldogulását elérendő — haladnia kell, félretettük és megőriztük három év előtti megnyilatkozásait. Akinek fogékony lelke van, hadd merítsen belőlük bizalmat a mostani programhoz.

A Justh-párt tudvalevőleg nem támogatja Andrassyt a századnyelv kérdésében, hanem előtérbe tolva az önálló bankot, ezzel megbontotta a koalíció egységét s beállott a szakadás, amely a teljes csődhöz vezetett. És ekkor ezeket írta Andrassy a kassai választókhoz:

„Ne erősítsék azt a pártot, amelynek tagjai a katonai követelések felállítását a legjobban erőszakolták . . . s amely párt ennek ellenére, midőn ez ügyszó volt már kapcsolva a magyar parlament tekintélye, a magyar nemzet becsülete, . . . akkor azt a kérdést, amelyért annyi áldozatot hozott már a magyar nemzet, egyszerűen levette a napirendről és azt követelte a nemzetől, hogy új célt lelkesüljön.”

Ma ő teszi ugyanazt, s ma dehogy is óv a támogatástól, sőt egy ilyen politika

követésére pártot szervez s támogatására felhívja a nemzetet.

De ne álljunk meg. 1910. május 23-ikán programbeszédet mondván Nagymihályon, kinyilatkozatta, hogy a nemzeti munkapárthoz nem csatlakozhat, majd ezeket mondta:

„Én a katonai követeléseket egyénileg sohasem támogattam, sőt azoknak támogatását annak idején elutasítottam, az utóbbi időben ezen követelések teljesítése nélkül nem akartam kormányalakításra vállalkozni . . . Nem a pernyi ötlet, nem a taktikai momentán helyzet vezetett, hanem az a hit, hogy a régi rendszerrel, a katonai követelések . . . rideg visszautasításával eredményt elérni, az országnak nyugalmat adni, a király és a nemzet között a harmóniát szilárdan megalapozni és valóban biztosítani nem lehet. Sok és hosszú megfigyelés, sok és hosszú tapasztalat vezetett ezen eredményhez.”

Majd tovább:

„Láttam, hogy a 67-es párt életerejét a katonai kérdés fogyasztja, láttam, hogy a 89-iki véderővita óta mindig nehezebb helyzetbe került a 67-es politika . . . és láttam, hogy a régi politika folytatása lehetetlenné fogja tenni, hogy újabb erőre tegyen szert az az irány, amely annak terhe alatt roskadt össze.”

Lám, lám, miket nem tudunk meg a multakból. Három év előtt még tollat ragad, s kéri a kassaiakat, hogy ne támogassák azt az irányt, amely nem képviseli az ő katonai programját, s ma ő az, aki átveszi Justhék álláspontját. Hát Andrassynek szabad követelnie a nemzet-től, hogy új célokért hevüljön?!

Megtudunk még mást is a fenti idézetekből. Azt mondja Andrassy, hogy katonai követeléseket sohasem támogattam, sőt ellenezte azok támogatását. Ez annakelőtte volt, mikor még bent volt a szabadelvű pártban. Erre emlékszünk. Kevéssel utána azonban otthagya a szabadelvű pártot nov. 18-ika miatt, de — amint az már történni szokott — nemcsak nov. 18-ikát találta helytelennek, de azt a meggyőződését is, hogy katonai követelések támogatása nem jó politika. Erre bizonyosság az a beismerése, amelyet 1910. május 23-ikán tartott programbeszédében említ, s amely szerint azt tanácsolta Ófelségének, hogy «változtassa meg eddigi álláspontját

és tegyen a nyelv kérdésében bizonyos koncessziót», mert úgy volt meggyőződve, hogy nem hihette, miszerint «a történetek után az összhang másképpen volna helyreállítható, mint ha az állam nyelvének tért adunk a hadseregben». Tudjuk, hogy ez a nyelvtérfoglalás a «századnyelv» követeléséig zsugorodott össze, «amelynek teljesítése nélkül nem akart kormányalakításra vállalkozni». Hova lett Andrassynek e meggyőződése? Mi közös vonás van akkori és mai meggyőződése között? Épp az ellenkezőjét hirdeti annak, ami pár év előtt még akadály volt kormányalakításának. Ma kidobta ezeket hajójából, mert újabb meggyőződése szerint épp fentartásuk akadályozná kormányrajutását.

Hát kérdünk minden elfogulatlanul gondolkozó magyar embert, vajjon van-e joga annak az államférfiúnak újból a nemzet bizalmához folyamodni, aki ily rettentő tanújelét adta meggyőződése helyességének. Lehet-e, szabad-e mások meggyőződése felett pálcát törni annak, akinek nem tudunk oly állásfoglalásáról, amely túlélt volna csak egynehány évet is s ne jelentette volna ki már annyiszor egyedül helyesnek azt az álláspontot, amely mellett legkevesebb ideig mindig ő tartott ki? Hát az a «sok és hosszú megfigyelés és tapasztalat» ilyen szilárd meggyőződésre tud csak vezetni?! Hogyan, hát ma már épp a katonai kérdések kikapcsolása által tudja a király és nemzet közötti összhangot létesíteni, s belátja, hogy ezeknek követelése konfliktusokhoz vezet? Hiszen 1910-ben még arról volt erősen meggyőződve, hogy ez az összhang nem állítható helyre másképp, «mint ha az állam nyelvének tért adunk a hadseregben». És 67-es pártot alapít katonai engedmények nélkül, sőt annak programbavételével, hogy a hadvezetőség által megkivánt «oly súlyos kötelezettségeknek . . . eleget akar tenni». Hogyan, hát ma már lehetségesnek tartja, hogy a 67-es irány katonai engedmények nélkül is «újabb erőre tegyen szert»? O tempora, o mores! Van Andrassy jeles

TÁRCA.

Regény.

Mikor elváltunk, oly szomorú volt,
Szemébe csillant egy könnycsepp is tán.
Szólt: — én elmegyek mostan nemsokára,
De azért mindig gondolok Magára,
— Maga is úgy-e, néha énréam?

Szép fehér ajkán csöpp vérfolt látszott,
S egy panaszos könny szomorú szemén.
Akkor tavasz volt, virágba borulva,
Bánatosan szólt, hogy utánam halna,
Ha én őt egyszer elfelejténém.

Aztán azt írta, — mindig nekem él . . .
Hányszor kérdezte, — szeretem-e még? . . .
S mi lett belőle? . . . Egynéhány levél.
Bús, ködös ősz jött a sugaras nyárra,
Most már a hideg őszi szél tépázza
A leanderek hervadt levelét.

Lelkem templomában . . .

Lelkem templomában Te vagy most az isten,
Édes mindenségem, egyetlenegy kincsem.
Te vagy boldogságom, Te vagy minden álmom,
Te, ki eloszlattad
Csak egy mosolyoddal az én árvaságom.

Te vagy üdvözítőm, Te vagy a megváltóm,
Mikor pillantásod reámvetéd áldón.

Mintha a mennyország szállna közelembé,
Amikor a kezéd
Félősen, remegve fogom a kezembe.

Áldani is foglak mindörökre Téged,
Oltárom lesz mindig a Te drága képed.
A Te drága arcod, amelynél szebb nincsen,
S tudom, hogy megáldja
Mindenegety mosolyát a jószágos Isten.

Tudom, hogy megáldja a lábad nyomát is,
A lábad nyomának legkisebb porát is.
Tudom, hogy megáldja a szíved, a lelked,
Melynek szelid lángja
Még a síromban is, még ott is melenget.

Áldja is meg az Ég imádságos ajkad,
Azért az egy csókért, mellyel üdvöm adtad.
A legszebb álmod is szent valóra váljon,
S azért a pár szóért,
Amit hozzám szóltál, az Isten megáldjon! . . .

Szonett.

Azóta csöndes, kihalt a világ,
Azóta néma, bánatos minden.
Mint mikor hamvas, bús őszi esten
Szirmukat veszti a georginák.

Elhagyott temetőkert a lelkem,
Benne behorpadt, vén sírok állnak.
Az emlékeim már mind elszálltak,
Azóta árva, kifosztott lettem.

Minden mese volt, csak hazug álom,
Már kacagó szél süvít a tájon,
Élet-mezőmön az ősz fuvoláz.

Halódik lelkem . . . Bevonult a Gyász . . .
Reám szállt valami szomorú bánat,
Felveszem sirva a gyászruhámat.

Biró László.

Az idei rendellenes nyárról.

Néhány nap mulva a nap a mérleg jegyébe lép, beáll az őszi napéjegyenlőség és csillagászatilag is véget ér idei bizarr időjárású nyarunk. Bátran elmondhatjuk, hogy az elmúlt nyár oly nagyfokú rendellenességének okát ma sem tudjuk, pedig hónapokon keresztül szakértők és laikusok egyaránt felhoztak minden lehető és lehetetlen kombinációt, hozzászólt boldog-boldogtalan, szóbeszédközben és hirlapi cikkeken. A sokféle megokolás némelyike birt is a valószínűség látogatásával, de egyikük sem keltette bennünk azt az érzést, hogy ez a kétségtelenül helyes és valódi ok.

A meteorológiában ezidő szerint még nem szégyen az «ignoramus»-t bevallani. Prognózisokat legfeljebb csak napokra tudunk készíteni, így is csak feltételeken. A depressziók útját tudjuk kísélni, de keletkezésük oka, fellépésük szabályai ismeretlenek előttünk. Hosszabb időszakra jósolni akarni akkor, amikor voltaképpen még az elmúlt időszakok meteorológiai jelenségeit sem

qualitásai
Annyira
kori hely
kezik meg
meg tudn
hatalmi k
ért. Ez m
olyanok,
szívükben
újabb csal
Aki az eg
pette meg
nem okoz
sebekre
írmagot.

Nézzük
pontot, a
régen s ig
arra, amid
zet letérés
egyenlő,
magyar k
leginkább
ismeretét
a nemzeti
hatalmon
legelőször
választójo
végre is a
tak ki. S
írja kassa

„Ne t
(Justhék
a politikai
nélkül aka
akik polit
nem alkal
sék . . . I
csatlakozz
programm

Körülb
HIRLAP (C
méltatván

„Hata
ban a val
napi besz
fordul. A
választójo
minden sze
nak, miko

tudjuk hely
lehet komo
tarthatom
jóslást sem
szél nem le
ahhoz, hog
szél van».
ott tartaná
lép-e az a

Nem fo
abnormitás
kom egyel
hallott és o
mutassam,
lenek és le
új szempor
riákra, am
tával birha

Minden
lembe idézi
cikkek egy
tatva, holo
első az, ho

FÜS
KÁ

qualitásai között egy fölülmulthatatlan. Annaira bele tud illeszkedni a mindenkori helyzetbe, hogy nemcsak ő felel meg multjáról, de csodálatos módon meg tudnak felelkezni azok is, akiket hatalmi körébe vonzani ő oly kitűnően ért. Ez magyarázza meg, hogy akadnak olyanok, akik már nem egy csalódással szívükben, rábízzák ismételt sorsukat újabb csalódás félelme nélkül. De minek is? Aki az egymást követő csalódások közepette megedződött, annak újabb csalódás nem okoz fájdalmat. Hiszen a megtépett sebekre Andrassy mindig tudott találni írmagot.

Nézzük ezek után a másik program-pontot, a választójogot. Nem történt oly régen s így könnyen visszaemlékezhetünk arra, amidőn Kristóffyék ellen, akik «a nemzet letörésére» dobták bele az általános, egyenlő, titkos választójog jelszavát a magyar közéletbe, épp Andrassy szította leginkább harcra a «nemzet élő lelkiismeretét» s szervezte egész energiájával a nemzeti ellenállást. S tudjuk, hogy a hatalmon lévő Andrassyban ébredtek fel legelőször az aggodalmak egy radikális választójog alkotásával szemben, amelyek végre is a plurális javaslatban csúcsosodtak ki. Sőt a koalíció bukása után is ezt írja kassai választóihoz:

„Ne tegyék magukévá azt a választójogi programot (Justhékrol ír), amely egy csapásra akarja átalkotni a politikai nemzetet és a hatalmat minden átmenet nélkül akarja az intelligenciától elvonva azokra bízni, akik politikai iskolázottság és műveltség nélkül ma nem alkalmasak arra, hogy a nemzet sorsát eldöntsék... Kérem a kassai választópolgárságot, ne csatlakozzék Kristóffy és Hodzsa Milán választási programjához...“

Körülbelül ugyanakkor lapja, a MAGYAR HIRLAP (1910. március 15.) ezeket írja, méltatván Tisza aradi beszédét:

„Hatalmas és erős, éppen mert e ponton valóban a valóságos helyzetbe kapcsolódó a Tisza tegnapi beszéde ott, ahol e politikai szerencsejáték ellen fordul. Ahol megbélyegzi Justhéknek... az általános választójoggal való lelketlen játékát. E pontban Tiszának minden szavát alá lehet írni... S hogy mibe sodortának, mikor minden nemzeti biztosíték nélkül általános

tudjuk helyesen megokolni és kommentálni, nem lehet komoly színezetű dolog. Valaminthogy nem tarthatom komolynak az ilyenféle hypothetikus jóslást sem: száraz idő lesz, hacsak délnyugati szél nem lép fel stb. Veszedelmesen hasonlít ez ahhoz, hogy «ha a kitett zsinagoga ide-oda mozog: szél van». Komoly akkor volna a dolog, ha már ott tartanánk, hogy meg tudnók mondani, fel-lep-e az a bizonyos délnyugati szél.

Nem fogom megoldani én sem az idei nyár abnormitásának súlyos okproblémáját, szándékom egyelőre főleg az, hogy a leggyakrabban hallott és olvasott megokolásokat sorra véve, ki-mutassam, melyek azok közül absolute helytelenek és lehetetlenek, azután — esetleg néhány új szempontot felhozva — rámutassak ama teoriákra, amelyek a valószínűségnek némi látszatával birhatnak.

Mindenekelőtt két körülményt kívánok figyelembe idézni, amelyeket az általam ismert e tárgyú cikkek egyikében sem találtam kellőképpen méltatva, holott azokat lényegeseknek tartom. Az első az, hogy a középeurópai nyári időjárás ab-

normitása, bár azt elismerem, hogy eddig 1913-ban érte el culminációját, éppenséggel nem csupán ez évben felbukkant jelenség, hanem évek óta tart és 1907. óta (az egy 1911-ikétől eltekintve) egyre fokozódik. Meleg nyaraink egyre ritkábbak lesznek, a lefolyt 23 nyár között 4 volt igazán meleg, a legutóbbi 7 év nyara pedig (1911-et kivéve) a normálnál jóval nedvesebb és hűvösebb volt. Ez a megállapított tény azt látszik mutatni, hogy itt egy hosszas, rendszeres időjárású folyamattal (vagy átalakulással) van dolgunk, nem pedig az 1913. évre szorítkozó kivételes jelenséggel. Hiszen — emlékezzünk csak vissza — a múlt év nyarat is a leghűvösebbek egyikének tartottuk, és méltán. Persze, az idei még ezen is erősen túltett. Az irányzat tehát állandó és a hűvösség irányában fokozódó.

A választójog követelésébe izgatják magukat: mutatja az elszigeteltség, melyben ezzel egyetlen kivétellel gyanánt állanak az egész magyar társadalommal és minden hazafias magyar párttal szemben.

Tudjuk nagyon jól, hogy annak idején Andrassy inkább szerette volna Tisza Istvánt látni a kormányelnöki székben, mint Khuen-Héderváryt, miután aggodalommal nézte, hogy Khuennek a választójogról tett nyilatkozatai egy messzebbmenő reformot sejtettek, mint aminőt Tiszától biztosan remélt.

De az idők multával Andrassy nem tagadhatta meg önmagát. Minden igyekezetével meg akarta nyerni Justhékát és a radikális Kossuth-párti frakciót egy mérsékelt választóreform elfogadására, de amidőn ezen kísérletei egymásután csütörtököt mondottak, akarva-nem akarva — ő csúszott le hozzájok. Mai választójogi programjában a kétkedésnek, az aggodalomnak semmi nyoma többé. Sőt a titkosság kérdésében túl is licitálja szövetségeseit. Hiába! Amíg hatalmon volt, mit bántotta őt «fekete gróf»-sága, mit a tömeg gyűlölete? Szívében ott volt a hazafiai aggodalom, amely szabadon megnyilatkozhatott, hisz hozzá föl nem ért a tömeg kiáltása. Ma azonban csak ezáltal emelkedhetik ismét a magasba, a tömeg tapsai ma elnyomták benne aggodalmait. Ma lelki rokonságban áll azzal a párttal, «amely programmszerűleg támadja a politikai nemzet egységét, ezeréves történelmünk e legdicsebb eredményét és jövője legbiztosabb garanciáját». (Kifakadása Justhék ellen kassai levelében.) Ma e szövetségesei sem veszik neki rossz néven, hogy három év előtt ily véleménnyel volt felőlük. Tapsolnak neki, körükbe fogadják s csak azt nem veszi észre, hogy ez ünneptetés csak addig tart, amíg kezükbe nem adja a kétmillióegyszázezer választót. Nézzon körül s állapítsa meg, vajjon tapsoltak-e neki csak valamikor is, amikor saját meggyőződése után járt, s nem látja-e, hogy csak addig övezik körül szeretetükkel, amíg az ő terveiket szolgálja?

Hová vezet a személyes gyűlölet! Andrassy maga mondta pártjáról, hogy az «a munkapárt elleni ellenszenv pártja». Mennyi érték megy veszendőbe az elvetket megtagadó személyes tülekedésben! Hatalomra törni s ugyanakkor lemondani «sok és hosszú megfigyelés és tapasztalat eredményeiről». Vajjon a hatalom eléréséhez szükséges-e elvek kikapcsolása, szükséges-e deferálni oly meggyőződésnek, amelynek akkor jutottunk birtokába, amikor a hatalom ledobott lováról? Nem szebb-e, tisztább-e az a meggyőződés, amely önző céloktól függetlenül támad lelkünkben, s amely csak nyer értékben, ha akkor is helyesnek hirdetjük, amikor a sors másnak osztja kegyeit. Az elvekhez, a tiszta meggyőződéshez való szilárd ragaszkodás: ez a nagy államférfi legszebb tulajdona. És ez megtermi a maga gyümölcseit. És ez meghozza az időt, amikor meg lehet valósítani eszményeinket, ha tényleg össze vannak forrva sziveinkkel. Mert akinek szívét a mások iránti személyes gyűlölet hevíti, az ne remélje, hogy hatalomra jutva, eredményeket érhet el. A gyűlölet nem jó tanácsadó.

Andrassy lelkének e legújabb megnyilatkozása, legújabb tévedésének beismerése széles e hazában egy embert tehet büszkévé, egynek nyújthat nem vágyott elégtételt: Tisza Istvánnak. Hogy könyörgött, rimánkodott, hogy tegyék félre a katonai követeléseket, mert ezek forciozása eredmény nélkül bontja meg az összhangot nemzet és király között. Megtette a lehető, amikor a kilencesbizottság programjával vállalkozott kabinetalakításra. Összeszorul a szívünk, ha elgondoljuk, hogy hol tartanánk ma, ha Andrassyék már akkor belátják azt, aminek beismeréséhez 10 esztendő annyi pusztításra volt szükségük. És keserű ironia van abban, hogy ma, 10 esztendő multán egy jöttávat sem változott meggyőződéssel ugyanaz a férfi ül a magyar kormányelnöki székben s hallja Andrassy beismerését, aki már akkor látta és hir-

pl. New-Yorkban hónapokig tartott. Ez a tény pedig arra mutat, hogy abnormis időjárásunk okát aligha szabad a Napban keresnünk, hiszen a Nap hatása egész földünkön egyenlő volna.

A valódi megokolás tehát csakis olyan lehet, amely nem áll ellentétben e két lényeges tapasztalati tényből leszárt következtetésekkel. Mielőtt azonban erre visszatérnénk, sorra vehetjük a leggyakrabban hallott megokolásokat.

A passzát-szelek és Halley-üstökös is szerepeltek a laikusok által felhozott okok között. Ám a passzát-szelek a tropikus vidékeken minden évben szabályosan ismétlődnek, még sincs minden évben az ideikhez hasonló hűvös nyarunk. Azonkívül az ideik hűvössége végig megmaradt, tehát jóval a passzát-szelek időszakán túl terjedt. Ennélfogva komoly ok gyanánt a passzát-szelek nem szerepelhetnek.

Még kevesebb komolyságra tarthat igényt a Halley-üstökösrel való megokolás. Ez az égitest most már sok milliárd kilométernyire van tőlünk s ha akkor, 3 év előtt, mikor a legnagyobb közelségben voltunk hozzá, semmi megállapítható

**FÜSZERÁRÚK, CSEMEGÉK, CUKOR-
KÁK ■ ■ LEGJOBB MINŐSÉGBEN**

KLEIN JENŐNÉL

dette, hogy a nemzet érdekében ezt megtenni: kötelesség.

És a másik kérdésben is eljön egy újabb beismerésnek ideje. Mert erős meggyőződésünk, hogy az volt az igazi Andrassy, aki melléktekintetektől nem befolyásolva, hazafiúi lelkiismeretének szavára hallgatva odaállt a mérsékelt, az intelligencia jogosult befolyását biztosító választójog mellé, s nem hallgatott a tömeg csalogató szavára.

És az Andrassy-pártalakításról elmélkedvén, hajtsuk meg zászlónkat azon egész férfiú előtt, aki a hatalom és népszerűség megannyi csábításai között is multjához híven, külső behatásoktól független, erős meggyőződéssel szolgálja a magyar nemzet annyi veszélynek kitett érdekeit. Píllanatnyi hangulatok kísértéseinek nem engedve adjunk hálát a gondviselésnek, hogy a politika útvesztői között megőrizte számunkra azt az erős vezetőt, akinek tiszta lelke mindenkor szövétnekként világít közéletünkben, a sötétben bukdácsoló elvek és meggyőzések közepette.

—s —n dr.

1863. Sárosiak részvétele.

II.

A magyar Himnusz fenséges zenéje ébresztette fel a magyar társaságot a rzezóvi ünnep reggelén. Kedves házigazdáink, a rzezóvi gondoskodtak róla, hogy bár a lengyelekért s azok szabadságáért és dicsőségéért jöttünk ide lelkesedni, első gondolatunk a magyar haza s annak boldogulása legyen.

Rövid idő múlva már ott volt a magyar csapat is a többi lengyel város díszruhás kiküldöttjei között, kik zászlaik alatt különböző társas-egyletek jelvényeit viselve várták az indulás idejét.

Megindul a menet ki a temető felé, a 63-as szabadsághősök közös sírhelyét megkoszorúzni. Négyes rendekben, az előttünk menő zene ütemeire keményen lépdelő cserkészcsapatok vonulnak el előttünk, kiknek fegyelmezettségét s katonai kiképzettségét még az angolok, ezen

hatást nem gyakorolt földünk meteorologiai viszonyaira, hogyan volna ez most lehetséges? A legminimálisabb csillagászati ismeretekkel felfoghatjuk abszurditását. Az üstökösök sorába tartoznak. Hogy egyebet ne említsek, az 1910. év, az üstökös éve, semmi fordulópontot nem képezett az időjárás viszonyokban. A hűvös nyarak sorozata jóval előbb kezdődött, kivételes meleg nyár pedig éppen még 1910 után is volt, 1911-ben. (Akkor meg a nagy forróságot tulajdonították az üstökösnek.)

Tarthatatlan a laikusoknak a nap kihűléséről szóló teoriája is. A nap kihűlésének folyamata évezredek alatt haladhat csak észrevehetőleg előre, néhány év, akár néhány évtized is, elenyészően csekély idő arra, hogy a lehűlést érezhessük. Ha az idei nyár hűvösségét a nap sugárzóképeségének csökkenése okozta volna, akkor ennek a csökkenésnek példátlanul hirtelennek és elképzelhetlen katasztrófákkal járóknak kellett volna

intézmény megteremtői is megcsodálták az e nyáron Birminghamban megtartott nemzetközi cserkészversenyen. Kisebbségeiket a menet haladását biztosítják, a közönség előtt sorfalat állnak s az egymásnak nyújtott hosszú cserkészbotokkal tartják vissza a kíváncsiak tömegét. Derék, csontos, edzett fiú valamennyi, a többnyire tanárok és tanítókból kitaláló tisztjeik vezetése és irányítása mellett készülnek arra a nagy feladatra, mit a jövő tartogat számukra: egy szabad és boldog Lengyelország megteremtésére. Ezen lengyel intézmény méltán lehetne jó példája és mintaképe a nálunk fejlődni is csak még alig tudó cserkészmozgalomnak.

Kint vagyunk a rzezóvi temető szomorú nyírfái alatt. Lelkes beszédek hangzanak s a 63-as hősök egyszerűségében is oly szép sír-emlékét nemsokára koszorúk tömege borítja. A sárosiak koszorúját Deseffly István tette le egy pár lelkes szó kíséretében. A koszorúk közül egy drótvázra aggatott névjegytömeg ragadja meg figyelmemet, azok neveit tartalmazák, kik ez ünnep alkalmából nemzeti célokra nagyobb pénzajánlatot hoztak. Mily megkapóan egyesül ezen gondolatban az idealizmus a realizmussal!

Le van téve az utolsó koszorú is s egy bús dallamú nemzeti dalt énekelnek, mely tán még búsabban, még fájóbban zeng itt a csendes emberek birodalmában. A tömegben egy agg 63-as harcos felzokog... A mult fájó emlékei váltották ki belőle eme érzelmnyilvánítást. Talán ez volt 50 év előtt elesett társai temetésénél a gyászinduló, talán ezt énekeltek a lengyel száműzöttek Szibéria ólombányáiban?...

A gimnázium tornaterén tábori-mise van, közben egy fiatal pap szónokol. Gyűjtő, lelkes szavait — hála a közöttünk levő s a magyar és lengyel nyelvet egyaránt értő Narbutt Ferencné úrnőnek — mindjárt magyar fordításban hallom. Kevés abban a vallásos vonatkozás. Megbélyegzi azokat, kik bár magukat még jó lengyel hazafiaknak tartják, mégis a meggazdagodás átkos vágyával eladják földbirtokukat az elnyomó egyéb nemzetségeknek s akik minden talpalatnyi földdel a lengyel kultúra, szabadság s egység ugyanoly nagyságú támaszát

lennie. Ilyen lehűlést megmagyarázni nem is lehetne, de azt nem is konstataálta a csillagászat. E tekintetben még — szerencsénk — hosszú ideig nyugodtak lehetünk. Valamennyi lehető ok közül azonban ez járna a letragikusabb következményekkel, mert akkor az egész, egyetemes földi életre végleg ki volna mondva a halálos ítélet, lasciate ogni speranza! A leglaikusabbak számára is érthetővé lesz az ezzel való megokolás tarthatatlansága, ha felhozom az idej newyorki és spanyolországi hőségét, valamint azt a körülményt, hogy nálunk is csak a nyarak és tavaszok lettek az utóbbi években hűvösebbek, a telek és ősök ellenben enyhébbek, ami nagy általánosságban a különbségeket kiegyenlíti. Ha a nap által kisugárzott hő csökkenéséről volna szó, úgy az egész vonalon sülyednie kellene minden időszak hőmérsékletének, s így az évi középhőmérsékletnek is, amely eset nem áll fenn, csak az évszakok eltolódásáról lehet szó.

(Vége köv.)

Dr. Mauks Ernő.

bocsátják árúba. Kiméretlen szavakkal ostromozza az újabbban lábrakapott nemzetközi irányít, mely a hazaszeretnek s a lengyel egységet oly nagy mértékben biztosító egységes vallásnak egyaránt ellensége, szennyezi a fehér sást — a lengyel nemzet szimbolumát — s a Regina Poloniaeának szeplőtlen fehér zászlaját. A lengyeleknek szólt, de vajjon nem-e értettünk ebből mi magyarok is?

Márványabláról hull le a Szokol-palota falán a lepel, mely Borelowszky Mártonnak, Rzezóvi nagy szülőltjének emléktábláját takarta. Szegény bádogoslegényből lett nagyiparossá s nagy vagyont 63-ban a haza oltárára téve, mint a felkelő seregek ezredese vérzett el Podlas mellett.

S most itt van neve márványba vésvé, saját példájával intő és biztató jelként jövő nemzedékeknek hasonló nagy tettek véghezvitelére.

Mi magyarok is hódoltunk e nagy ember emlékének s koszorúkat Nyáry báró helyezte el az emléktábla előtt.

Délben bankettre vagyunk hivatalosak. A magyar vendégek az ünnepeltes középontja; az asztalfőn ülnek. A 63-as veteránok egyesületének ősz elnöke az első poharat a testvérnemzet s a szép Magyarhon virágzására üríti. Persze mi sem maradtunk adósak Komlóssy pozsonyi prépost pohárköszöntőjéért, melyet — hála Divéky tanárnak — a lengyelek pár perc múlva a maga szépségében saját nyelvükön élvezhetnek, percekig tartó taps és éljenvihar fogadja.

A szónoklatok közben falusi parasztlánykák kara énekel lengyel népdalokat s a magyar Himnusz első és utolsó versszakát — magyarul.

A díszbéd után még a kaszinó vendégei vagyunk; itt táncra perdül az ifjúság, de nemsokára indulnunk kell az állomásra.

Nagy társaság virágeseje, zsebkendőlobogtatás, éljenzés között indul el a lwóvi gyorsvonat, magával vive a magyar csapatot, kikre az itt átélte vendégszeretet s gyönyörű ünnepek mindig feledhetetlenek maradnak.

Lwóuban a késői óra ellenére ezek tömege részesít a rzezóvihoz hasonló fogadtatásban. A város fogatai visznek az állomástól szállásunkra a Saint George-Hôtelbe, melynek homlokzatán egy óriási magyar zászló jelenti, hogy itt van főhadiszállásunk.

Másnap már korán reggel ismét a fogaton ülünk; visznek ki a 63-as szabadságharc múzeumához. Itt kezdődik az ünnepek sorozata. Míg az ünneplő egyletek és a közönség összegyülekeznek, megtekintjük a már méreteiben is impozáns kiállítás. A kiállított tárgyak között a festmények vannak túlsúlyban. Mintha a lengyel művészeket 63 óta csakis a szabadságharc és annak szomorú eseményei ihlették volna meg, oly nagy a száma itt a szebbnél-szebb festményeknek. Vérrel és könnyel festett képek ezek. Előttünk állanak a 63 eseményei: a lelkesedés, a harc, s a vérebe fojtottsabadság.

A bejáratnál hatalmas vászon áll, címe «Szibéria határán». Beláthatatlan hósvatag közepén lengyel száműzöttek pihennek: ifjak, nők, aggok vegyest, rongyaik alól kilátszik a hidegtől megkékült testük. Arcuk a gonosztevők bélyegével van elcsúfítva, hajzatuk felében leborotválva, az előtérben egy csoport imádkozik megfagyott társuk felett, kinek hűsége kutyája búsan üvölt

Wotan

A legjobb és a legtartósabb drótszálas lámpa.
Huzott drótszállal 75% árammegtakarítás.

Lámpa

Kapható villanyszerelési üzletekben, villanytelepeken és a
MAGYAR SIEMENS-SHUCKERT-MŰVEK-nél, Budapest, VI., Teréz-körút 36. Gyár-utca 13.

gazdája ho
korbácsolja
zított arcán
van írva. I
«A varsói s
sághős keo
az orosz
fejüket, ho
csak az elő
ördögien
mény legn
a humaniz
nokság tö
lengyel ne
mérhetlen
hódta a n

Együtt
múzeum e

Megke
lovas cser
kik szép l
utánuk n
Valamenn
a magyar
szolnak.

A ma
hangzó «E
zászlócska
az ablako

A 63-
podunk n
colt s bili
Az emléke
fődi el, ez
Mint szép
a lwóvi v

Az ell
kitűnt a l
beszéde,
megterem
ország go
szentbeszé
gondolat,
vezetői va

irányt lero
egy varsó
gyelek üo
zésekről.
séről, mel
50,000 fe
ben fegyv

Délutá
óriás mé
csatájának
sége em
néztük m
nyelvű m
érdeklődé

Este
hivatalosa
hagyják a
játssza, a
multán e
előadást

A Lw
dezett tis
tetőpontr
gyel bes
házigazdá
pen, sikk
s az idő
sokára re

Másna
része haza
egyrésze
ségek me
Krakóba
emlékek

gazdája holttesténél. E csoport mellett egy kozák korbácsolja a száműzöttek egyikét, kinek eltorzított arcára a tehetetlenségében is büszke dac van írva. Más kép ragadja meg a figyelmemet. «A varsói sáncokon» címmel. A kivégzett szabadsághős kedvese örvongve borul a vérző holttestre, az orosz katonák elérzékenyülve fordítják el fejüket, hogy ne lássák a borzalmas jelenetet; csak az előtérben álló tiszt mosolyog gúnyosan, ördögien. Ehhez hasonló tárgyú a többi festmény legnagyobb része. Vér és könny mindenütt, a humanizmus szégyenfoltjai ezek az orosz zsarnokság történetében s ugyanakkor annak a lengyel nemzetnek nagyságát hirdetik, mely ezen mérhetlen szenvedésekkel százszorosan megbűnhődte a multban elkövetett összes nagy hibáit.

* * *

Együtt van már a nagy lelkes közönség a múzeum előtti téren; ismét szónoklatok és zene.

Megkezdődik a felvonulás a temető felé. A lovas cserkészek csapatja nyitja meg a sort, kik szép lovaikon impozáns látványt nyújtottak, utánuk mintegy kétezer cserkészfű menetel. Valamennyi szakasz megkapja a maga «éljen»-ét a magyaroktól, melyre feszes tisztelgessel válaszolnak.

A magyarok útját a minden oldalról felhangzó «Eljen» zúgása jelzi. A házakon magyar zászlócskák lengenek itt-ott «Eljen» felirattal s az ablakokból hull a virágese.

A 63-as hősök fenséges sírköve előtt állapodunk meg, melynek tetejét a sziklához láncolt s bilincseit eltépni akaró lengyel sas díszíti. Az emlék talapatát rövidesen koszorúk tömege fedi el, ezek között van a sárosiak koszorúja is. Mint szép gondolat, megemlékezésre méltó még a lwóvi vasutasok töviskoszorúja.

Az elhangzott szép emlékbeszédek között kitért a lwóvi szocialisták egy vezérférfiának beszéde, csakúgy izzott a hazaszeretettől s egy megteremtendő szabad s hatalmas Lengyelország gondolatától. Eszembe jutott a rzeźwói szentbeszéd s megerősödött lelkemben az a gondolat, hogy ahol a munkásosztálynak ilyen vezetői vannak, ott nem kell félni a hazafias irányt lerontani törekvő nemzetköziségtől. Utána egy varsói kiküldött beszél: az elnyomott lengyelek üdvözlését hozza. Beszél a politikai üldözésekről. Beszél az orosz-lengyelek szervezkedéséről, mellyel egy európai bonyodalom esetén 50,000 fegyverfogható férfi kész bármely percben fegyvert fogni a zsarnokság ellen.

* * *

Délután folyamán megnéztük Styka Jan óriás méretű körképét: Kosztiusko Raszlavici csatájának, egy darab lengyel dicsőségnek fenséges emlékét. Majd ismét a 63-as kiállítás néztük meg, hol a kiállítás igazgatójának németnyelvű magyarázatai fokozták a látottak iránti érdeklődést.

Este a színházban díszelőadásra vagyunk hivatalosak. A magyarok páholybaléptekora abba hagyják az előadást, a zenekar a Rákóczi-indulót játssza, a közönség feláll, éljenez s csak percek multán enyhül a lelkesedés annyira, hogy az előadást folytathatják.

A Lwóvi Lövészegylet fényes estélyt rendezett tiszteletünkre. Vacsora alatt a lelkesedés tetőpontra hág s Malonyay Tamást szép lengyel beszéde után vállukon hordozzák körül házigazdáink. Vacsora után megbámuljuk a szépen, sikkesen lejtett lengyel nemzeti táncokat s az idő hirtelen gyorsasággal mulik s nemsokára reggeli 2 óra van.

* * *

Másnap szétszözlött a magyar csapat, egyrésze hazament, hogy hivatali dolgai után lásson, egyrésze Lwówban maradt az ottani nevezetességek megtekintésére, a pestiek csapatja pedig Krakóba utazott. De valamennyien a legszebb emlékekkel hagytuk el lengyel testvéreinket, az

egyedüli népet, tán az egyedüli népet, mely a magyarokért s a magyar hazáért lelkesülni tud. S mindaz, amit láttunk, hallottunk s tapasztaltunk, egy erős hitet erősített meg bennünk, ugyanazt, mellyel a lengyel nemzeti dal kezdődik, hogy «Nincs még veszve Lengyelország»; hogy ezen remény teljesejék, az nekünk magyaroknak egyik elsőrangú érdekünk.

Bornemisza Miklós.

Néhány szó a mentelmi jogról.

A VILÁG csütörtöki számában Gál Sándor, a koalíciós képviselőház rövidletű elnöke feltűnő keltő nyilatkozatban bírálja el Tisza István grófnak a mentelmi jogról szóló fejtegetését s nagy durral-absurdumnak, képtelenségnek minősíti azon állítását, mely szerint «mentelmi joga voltaképpen a képviselőháznak van». Gál Sándor ezzel szemben azt vitatja, hogy e felfogás jogilag helyt nem álló, miután «testületi mentelmi jog» nincs.

Rövid néhány szóval akarunk e kérdésre rávilágítani. A képviselő mentelmi jogának alapja kétségkívül a képviselőháznak van, de a képviselőház, mint ilyen, nem élhetvén vele, tagjait kell benne részeltetnie. E jog a képviselőnek nem személyes privilégiuma, hanem hivatásának biztosítéka. E jogban a képviselő törvényhozási funkciójának zavartalansága van biztosítva, azonban a dolog természetéből folyólag ez csak az esetben illeti meg, amikor törvényhozói minőségben jár el s így tulajdonképpen csak azon időponttól kezdve illetné meg, amidőn a képviselőház az igazolással saját tagjának ismeri el, amint azt Francia és Olaszországban a bíróság is kimondotta. E felfogás célszerűségi okokból kifogásolható bár, azonban logice nagyon is helytálló. A képviselőnek az igazolás előtt tényleg élvezett mentelmi joga quasi előleget jog, amelynek a megalakulás előtti élvezetét a szükség indokolja, megtörténhetvén az az eset, hogy a végrehajtó hatalom már abban is megakadályozhatná a képviselőt, hogy a Ház megalakulásánál megjelenessen. Nálunk a mentelmi jog ily széles értelmét állapította meg a képviselőház.

Már most, ha az országgyűlés beleszólhat a képviselő, illetőleg főrend mentelmi jogába, a nem igazolt képviselőnek nem adván meg a mentelmi jogot, akkor ebből következik, hogy ő a tulajdonképeni ura e jognak. Nem egészen ezt fejezi ki, de közel jár ahhoz dr. J. Ulbrich, a néhány év előtt elhalt prágai egyet. tanár felfogása, aki szerint a mentelmi jog objectív jogszabály «der eine Grenzbestimmung der Staatsgewalt ausdrückt» (Das österr. Staatsrecht, 158. old.). De meg világosan kitérnek e felfogás helyessége abból is, hogy a már igazolt képviselők, illetőleg főrendek mentelmi joga felett is a képviselőház, illetőleg főrendház rendelkezik, amikor szükség esetén felfüggeszti azt, illetőleg meghagyja birtokosait mentelmi joguk további élvezetében. Magához veszi e jogot s a szükség elmúltával visszaadja. De meg az is bizonyíték e felfogás mellett, hogy a képviselőház, illetőleg főrendház képtelen megsérteni a mentelmi jogot.

Gál Sándornak az az okoskodása, mely szerint, ha a mentelmi jog a képviselőháznak illetné, ez esetben e jog úgy a gyorsírókat, akiknek jelenlétét a törvény előírja, mint az újságírókat, akiknek megjelenését a törvény megengedi — is megilletné, annyira helyt nem álló, hogy annak tarthatatlanságára elég rámutatnunk azzal a megjegyzéssel, miszerint a gyorsírók nem törvényhozók, hanem egyszerű segédszervei a képviselőháznak, az újságírók pedig: bizonyos tekintetben privilegizált hallgatóság.

Ha úgy értelmeznők a mentelmi jog természetét, hogy az talán már a mandátummal együtt jut a képviselő birtokába, akkor a képviselőház

e jog felett nem rendelkezhetne, illetőleg e jogot csak a mandátummal együtt, az ennek elvesztésére megállapított rendelkezések alapján vehetné el, illetőleg függeszthetné fel. Ez szoros járulékat képezne a mandátumnak s ez követné annak sorsát. Pedig nem minden esetben követi, ami bizonyossága annak, hogy a mentelmi jog csak annyiban accessoriuma a mandátumnak, amennyiben az igazolt képviselő a képviselőháztól külön aktus nélkül e jogot megszerzi. Ugyanez alkalmazható a főrendek mentelmi jogára is.

S a képviselőházat illető e jogositvány mindezek dacára sem «testületi mentelmi jog». Hiszen a képviselőház működése zavartalanságának biztosítására van más hathatós biztosíték. Már az 1848: IV. t.-c. 10—14. §§-ai gondoskodnak erről, ennek biztosítását a képviselőház házszabályai az elnök kötelességévé teszik s újabban az 1912. évi LXVII. t.-c. szervez. oly intézményt, amely a Ház tanácskozásai zavartalanságának az elnök által való megőrzését lehetővé teszi. E mellett áll fenn a képviselőház-, illetőleg főrendházak a képviselőket, illetve főrendeket illető mentelmi joga.

K. I. dr.

ROVÁS.

Kisért a fekete rém, közelg a halál-osztogató fehér kaszás: a kolera. Az emberek remegőn bújnak össze. Itt Eperjesen biztonsgban tudja magát valamennyire az ember. Betiltották a vásárt, a búcsúkat. A kanálisokat szorgalmasan öntöztetik le mésszel, az óvintézkedések szigorúan megtörténtek. Azonban egy dologról megfeledkezett a hatóság. A kolera tudvalevően étel, étkezés s főképpen a gyümölcsök révén terjed. Nem-e volna tanácsos, más városok mintájára, a gyümölcsárús kofáktól megvonni egy időre az engedélyt a gyümölcseladást illetőleg? Főképpen pedig a nagysummájú dinnyebehozatalt és illetőleg a dinnyének szeletenként történő eladását megtiltani. Szives figyelmébe ajánljuk ezt a rendőrkapitányságnak.

A Vásártéren még mindig zárva van az a kis házikó, pedig már hónapok óta teljesen készen áll. Vajjon csak parádénak állították oda e jeles épületet? Nem tudjuk sehogy sem megérteni. Ilyen vállalatokba fekteti be a város a pénzét, de amikor más hasznos befektetésekről volna szó, akkor bölcsen hallgat. Hja, ez az áldásos várospolitika!

A világtásról legújabban csak a közvilágítás formájában szóltunk. «Most azonban már nem állhatjuk meg szó nélkül azt, hogy legújabban divatba jött, miszerint délutánonként egyáltalában nincsen áram az egész városban. Pedig nem dolgoznak a külső hálózaton, amely indokolná az áram-nemszolgáltatást. A pauszállam-tulajdonosok károsodnak ezáltal, de kárt szenvednek a sötét konyhák szakácsnői is, akik amúgy istenigazában meg is átkozzák a sötétségért a villanytelepet. Ha az a sok átok fogna, akkor nálunk már régen gázgyár szuperálna a villanytelep helyett.» Egy, szerkesztőségünkbe érkezett panaszos levél töredéke a fenti néhány sor, szívesen adjuk közre, hisz' egy régi nyavalyánkat tárgyalja. Felhívjuk az igazgatóság figyelmét!

HIREK.

Szeretem

a szeptembert, az álmos, bágyadt hervadást, szomorú, csöndes elmúlását, haladását a természetnek.

Annyi búbáj, oly gazdag színváltozat ömlik el ilyenkor a kert bokrain, fáin, az erdő ligetes berkein, mint soha más szakában az esztendőnek.

Szép a kikelet, a díszes virágpompa, a pezsdülő élet, de még szebb a hervadás ezerféle színe és az életnek az elhaláshoz közelgő lüktetése.

Szeretem a halódó, bánatos szirmú őszi virágokat, mikor már hullik a szirmuk, mert ők eszembe juttatják a hervadva is vágyódó nőket.

Valami csöndes borongás vesz erőt a lelkemen az őszi néma alkonyatban és szeretek elmerengeni az élet és halál titokzatos mesgyéjén.

Élet és halál, milyen örökös hullámszásban tartják a természeti világot! Az élet jelképe, a tavasz, fehér és rózsaszínű virágokat aggat tündér-ujjaival fáinkra; a halál hirnöke, az őszi, a piros és sárga szín utólréhetetlen változatosságával borul a lombokra.

Ki hinné, hogy a halál színei ezek a sokféle tarka árnyalatok! Lám, az ember pirosló arccal indul el életútjára és megfihéredve közeledik a véghatár felé. Aztán jön az őszi, a szép, szelíd, bánatos őszi és elsöpri az embert az életútjáról, mint az aláhulló, sárgult, aszott falevelet.

Ezért szeretem én az őszi napokat. A szeptembert, az álmos, bágyadt hervadást és szomorú, csöndes elmulását a természetnek.

Én szeretem a szitáló, szálló őszi ködöt, a méla, szomorú őszi alkonyatot.

Mert ilyenkor mindig eszembe jut Ó.

Ő, akit elragadt tőlem Szeptember lovag. És vajjon melyikünknek nincsen valami féltve őrzött kincse, amit féltő gonddal, anyáskodó szeretettel ne rejtegetne Szeptember lovag elől?... Talán egyikünknek sem...

Ilyenkor, a csöndes, borongós őszi napokon újra előkerülnek az illatos, színes levélkék...

Arcunkat megcsapja a finom parfőmillat. És ez úgy beleillik a halódó őszi hangulatba.

Olyan kedvesek a finom vonásokkal megírt levelek... Telve vannak vágyakkal és érzelmekkel. Leány írta őket. Valami melázó, szomorú-szemű leány, akinek hófehér kis leányszobájából talán már el is röpögték a gyermekét álmok. Talán elmentek valami messze, idegen vidékre meghalni...

A kis leányból talán azóta már öregedő, csúnya, vén leány lett... Az ifjúságot és a szeretmet régen elrabolta Szeptember lovag. Csak a színes levélkék maradtak meg. Egyiken-másikon szétmosódott az írás... Talán egy könnyesepp hullott rá. Vajjon ki írhatta oda... Ki tudja?

Milyen könyörtelen is ez a Szeptember lovag. Nem irgalmaz senkinek, a legszebb reményeket, a legszebb álmokat szakítja ketté. Keresztülvágat a vergődő, gyöngye sziveken, letapos durva lábával mindent, ami csak az útjába kerül...

Lábai nyomán felsírnak az aláhullott gyöngye virágszirmok, a színehagyott, elsárgult falevelek... Azután a síró őszi szél, a mindenség fagyos lehelete szépen megcsókolja őket, mint ahogyan a szerető édesanya szokta gyermekeit.

És jön az elmulás, a csöndes, szomorú halódás... Úgy szeretem ezt nézni... Ezt a szomorú képet... A szeptembert, az álmos hervadást.

Szeretem a szitáló, szálló őszi ködöt, a méla, szomorú őszi alkonyatot...

Szeretem a halódó, bánatos őszi virágokat, mikor már hullik a szirmuk, mert ők eszembe juttatják a hervadva is vágyódó nőket.

... És szeretem Szeptember lovagot. *Levita.*

Széjjelmentek a behívók

az egész országban. A kicsi papirjegyet megkapták sok százan, sok ezren. Október elseje közeleg. Az országot átreformáló október elseje maholnap halkan betoppan. Letevődik a sok civilruha, megváltozik a spíszbürger civil-arc, angyalbőrbe, uniformisba bújjik sok elszorult kebel, sok életenergia. Három esztendeig, egy évig szolgálják a magyar királyt, kire hogy szabta rá a terminust a Sors.

Ma még az ekeszarvát fogja odahaza az izmos legény, ma még a cséplőgép berregése szötte, halavány melódiákat hallgatja elmélázva, ma még a fatornyos, pipacsövezte falu a hazája; holnap,

ha betoppan a hatalmas, a parancsoló október 1, egy szekér fog elindulni a csendes faluból. A szekérben ülök hangosan énekelnek a faluról, a végtelen rónákról, az otthonhagyott búsuló szeretőről. És a kocsi beér a városba, beér a kaszánya elé... Elhalkul az ének, elmúlik a csapongó jókedv, meghal a falu... Elszorul a szerető szív. Angyalbőrbe bújjik az izmos legény. Valahol messze a faluban más karján sétál, másnak esküszik örök szerelmet az eddig féltve őrzött, könnyező szerető... *

A sápadtarcú latájner, ki óraszámra görnyedt az asztal fölött, ki félve ette meg uzsonnáját az íróasztal fiókjából, ki havi harminc forintokért napszámra vetette papírra kuszált, görbe sorait, kinek egyedüli muzsikája az írógép ritmikus kattogása volt, szinte bevonul. Búcsút vesz egy esztendőre a megszokott irodától, a meghitt, kedves környezettől, az íróasztaltól, az írógéptől. Leveti a szürke cibilruhát és október 1-jén fényes, csillogó egyenruhában jelenti alázatosan bevonulását. Egy darab multat vet le a szürke civilruhával, egy darab megszokott multnak mond búcsút, istenhozzadót egy hosszú esztendőre. Megszűnik a városi, az aszfaltélet és egy kis falu vonul be fogékony lelkébe. Az aszfaltot felváltja a poros országút, a zsúrlányokat az öreg markotányosnő, kinek angolbajusza nagyapái féltő emlékét idézi föl állandóan emlékezetében. Az üresen locsogó zsúrfiúból «legény», katona lesz... *

És ugyanakkor, amikor sok ezren csillogó egyenruhába bújjak, a fáradt, kiszolgált katonák leteszik a mundért, megtelik a kiürült falu, új energiák váltják fel a bevonultak helyét a duruzsoló kályhájú meleg irodákban... Elülről kezdődik az élet és a csillogó, ragyogó katonáskodás a ködbe vész, csak mint egy darab mult él a képzelet emlékeiben... *Sigma.*

Kinevezés. A pénzügyminiszter *Kaluzsa* József fémkohó-mérnököt ideiglenes minőségű segélydíjas m. kir. bányagyakornokká nevezte ki a selmeczbányai m. k. bányagazgatóság kerületébe.

Új plébános. A hosszú idő óta húzódó somi plébánia-ügy végre befejezést nyert. Mint-hogy Kisszeben szab. kir. város, mint kegyúr, négyhónapi prezentálási jogával nem élt, Répássy György káptalani helynök *Ilykovic* Hilár fulyáni lelkészt, aki éveken át mint képzőintézeti tanár kiválóan működött Eperjesen, plébánossá kinevezte. A választással mindenesetre meg lesz elégedve maga a kegyúr város is.

Papszentelés. Az eperjesi gör. szertartású kath. egyházmegye végzett növendékpapjai közül a következőket szenteli fel áldozópapokká *Pap* Antal munkácsi püspök: *Artim* Lajost, *Balász* Mihályt, *Buganics* Pétert, *Gerbery* Elemért, *Ivancsó* Istvánt, *Kendrovicsky* Alajost, *Ladomérszky* Árpádot, *Petrassovic* Miront és *Vojtovics* Istvánt. A szentelés szept. 21-ikén Ungváron történik.

Szemgyógyintézet van Miskolcson.

Esküvők. Szept. 16-ikán d. e. 11 órakor vezette oltárhoz az eperjesi róm. kath. nagytemplomban *Lupkovic* István m. kir. honvédtüzérszázados *Körtvélyessy* Arankát, *Körtvélyessy* Béla és neje *Stépan* Irén leányát.

Szántói ifj. *Izsó* Sándor palonczai ev. lelkész szept. 30-ikán esküszik örök hűséget *Késmárcs* Mártának a helybeli ev. templomban. (Minden külön értesítés helyett!)

Zsedényi Géza alsótaróczi g. kath. el. isk. tanító e hó 8-ikán házasságot kötött szomszéd kartársnőjével, *Melkovits* Valéria felsótaróczi tanítónővel.

Eljegyzés. Dr. *Mankovich* Rezső, Bártfa sz. kir. városi tisztifőorvosa eljegyezte *Bornemisza* Gabriella alapítványi hölgyet, *Bornemisza* Ádám nyug. főispán s neje sz. *Matavovszky* Ervin leányát.

Orvosi körből. Dr. *Gallotsik* Sándor városi orvos 6 heti tartózkodásra Budapestre utazott, hogy az orvosi tudományak az ő szakkörébe vágó újabb vívmányait tanulmányozza.

Új tanítónő. A nagysárosi áll. elemi népiskolához, a nemrégiben megüresedett tanítónői állásra kinevezték *Mikó* Mária okl. tanítónőt, a helybeli áll. tanítónőképző-intézet tavaly végzett jeles növendékét. Az új tanítónő állását már el is foglalta.

Alakuló-gyűlés. A József Kir. Herceg Szanatorium Egyesület eperjesi osztálya szept. 21-ikén, vasárnap d. e. fél 12 órakor tartja alakuló körülményét a vármegyeháza nagytermében. *Lukács* György v. b. t. t. már tegnap este megérkezett s a közgyűlés után 1/2 12-kor a dispensaire Fő-utca 88. szám alatti helységet fogja megtekinteni.

Halálozások. E napokban halt meg Budapesten egy régi sárosmegyei földbérő és birtokos, *Horovitz* Jakab. 80 évet élt. Több mint 45 évig gazdálkodott Sárosmegyében, agilis, humoros embernek ismerték. Közmegebecsülésnek örvendett az egész megyében. Az elhunytban dr. Horovitz Artúr debreczeni kir. tszéki orvos, Horovitz Gyula kisszebeni segédjegyző és Horovitz Elek, a «Generali» bpesti tisztviselője édesatyjukat, dr. Horovitz Simon jogt., kir. tanácsos fivérért gyászolja.

Özv. Fancsus Andrásné szept. 16-ikán meghalt Eperjesen. 86 évet élt. Temetése 18-ikán d. u. 4 1/2 órakor ment végbe a róm. kath. egyház szertartása szerint.

Kvasz András repülése. Kvasz András, a jeles magyar pilóta, aki a mult napokban Váczott, Losoncson és Balassagyarmaton mutatott be bravúros repülést, szeptember 28-ikán Eperjesen a katonai gyakorlóterén száll fel. Jegyek előjegyezhetők Dahlström Károly üzletében. Páholyjegy 20 kor., ülőhelyek 2, 3, 4 kor., állóhely 1 kor., illetve 60 fillér; mozgó-jegy 5 kor.

Könyv-és zeneműújdonosságok Molnár Jenőnél raktáron vannak.

Egyházkerületi közgyűlés. A tiszaí ág. h. ev. egyházkerület szeptember 17—18. napján Miskolcson tartotta ezévi közgyűlését *Geduly* Henrik püspök és *Szentiványi* Árpád egyházkerületi felügyelő elnöklete alatt. Szept. 15—16. napjain bizottsági ülések voltak. A közgyűlésen Sárosvármegyéből résztvettek: *Korbély* Géza sárosi főesperes és *Szent-Ivány* József egyházmegyei felügyelő, *Tahy* József kollégiumi felügyelő, *Újházy* László budaméri egyházfelügyelő, *Altmann* Gusztáv kisszebeni, *Francz* Vilmos bártfai, *Martincsek* Márton kisszebeni, *Nudzik* György kapinemetfalvi lelkész, továbbá *Draskóczy* Lajos koll. igazgató, *Mayer* Endre theol. akad. dékán, dr. *Mikler* Károly jogkari dékán, *Gömör* János főgimn. igazgató, *Gerhard* Béla tanítóképző-intézeti igazgató, dr. *Szlávik* Mátyás, a Theol. Otthon felügyelője, dr. *Flórián* Károly koll. pénztáros és *Frenyó* Lajos főgimn. vallástanár. A közgyűlés foglalkozott a Kollégium évi jelentésével és örömmel győződött meg arról, hogy ez ősi főiskola, régi tradícióhoz híven, eredményesen működik a jelenben is. Kihirdette a közgyűlés a Kollégium új szervezeti szabályzatát és nagy lelkesedéssel újból megválasztotta az igazgató-választmány elnökeiül *Korbély* Géza főesperest és *Tahy* József alispánt. Az egyházkerületi elnökségnek indítványára a közgyűlés dr. *Schmidt* Gyulát — ki 26 éven át fáradságtalan ügybuzgalommal intézte a Kollégium ügyeit, mint koll. felügyelő — egyhangú lelkesedéssel örökös tiszteletbeli felügyelőnek választotta meg. Együttal megválasztotta az ig. vál-ba a maga részéről kiküldendő 12 rendes és 3 pótagot. És pedig rendes tagok lettek: *Czékus* László, *Francz* Vilmos (új), *Hajdu* János, *Matherny* Lajos, *Szlabey* Mátyás, *Terray* Gyula lelkészek és dr. *Brósz* László, *Kubinyi* Géza,

dr. *Meskó* István tagok pedig lelkészek és A zsinattartotta a kö zsinati képv. *Károlyt*, a jogakadémia 6 főgimnázium Miklóst és egyházkerületi egyesítésével a Foglalkoztatott híveknek az anyaegyház ismét a közgyűlésében nében az e

Szemgyógyintézet utca 130.

Közgyűlés tanítónőképző testület vezetője szept. 7-én a hágón készítésében egyesületi szépjárt helyen is

Klasszikus zongoratanítás utca 37.

Az év tartotta első tárgysorozata Elnök let. *Kiss* István *Endre* IV. és *Hönsch* *Szuchovszky* elnök *Hajdu* jegyző *Dz*

Adom a héten érke a Vakok nagysárosi vezetője és embertársainak nevelése és jesről ugya dött. Az igazgatónét fejezi

Szabályozás vétetnek Antalné jó 92. szám a

Egy képtelenebb városi sajtó fogorvosát. Az eperjesi szívesen k. orvos ha leszen bizony. *Füzy* isméje szer az általam egy külsőre ellenben sa alaposabb merülést, szívbj foly 1913. szept. orvos, ha

Molnár ponta ér

dr. Meskó László (új), Münnich Kálmán, Radvány István, Tirscher István (új) világiak, póttagok pedig: Szontagh Sándor és Halmi Aladár lelkészek és Lichtenstein László egyházfelügyelő. A zsinattartás kérdésével kapcsolatban megállapította a közgyűlés, hogy a sárosi egyházmegye zsinati képviselőül Korbély Géza és dr. Flórián Károlyt, a theol. akadémia Draskóczy Lajost, a jogakadémia dr. Mikler Károlyt, a kerületbeli 6 főgimnázium és tanítóképző pedig Fischer Miklóst és Gömör Jánost választotta meg. Az egyházkerület állást foglalt a theologiák tervezett egyesítésével szemben és kívánta az eperjesi theologiai és jogi akadémiák további fejlesztését. Foglalkozott a közgyűlés a rási és benyeki ev. híveknek azzal a kérelmével, hogy a budaméri anyaegyházról elcsatoltassanak és a jövőben ismét a kassai II. egyházhöz tartozzanak. A közgyűlés hosszú vita után 24 szavazattal 20 ellenében az elcsatolás mellett határozott.

Szemgyógyintézet van Eperjesen, Főutca 130. szám alatt!

Köszönetnyilvánítás. Az eperjesi áll. tanítónőképző-intézet 55 növendéke a tanári testület vezetésével szépen sikerült kirándulást tett szept. 7-ikén a branyiskói honvédelemhez és a hágón át Szepesváraljára. A kirándulás előkészítésében szíves segítséget nyújtott a Kárpát-egyesület eperjesi osztálya, s ezért e minden szépért lelkesülő derék egyesület vezetőségének e helyen is hálás köszönetét tolmácsolja az intézet igazgatósága.

Klasszikus és magyar zenét kitűnő módszerrel tanít Putschalkó Marianna zongoratanítónő. Lakása Eperjes, Főutca 37. szám.

Az ev. theol. akad. testület szept. 13-ikán tartotta első alakuló rendes közgyűlését, melynek tárgysorozata a tisztviselők megválasztása volt. Elnök lett *Farkas Győző* III. é. theol., jegyző, *Kiss István* III. é. th., pénztáros *Markusovszky Endre* IV. é. th., könyvtárosok *Szelessán János* és *Hönsch Ede* III. é. theológusok, laptáros *Szuchovszky Gyula* II. é. th., becsületbírósi elnök *Hajdú Gyula* III. é. th., becsületbírósi jegyző *Dsurik Gyula* III. é. th.

Adományok a vakoknak. Városunkból a héten érkezett a legnagyobb pénzbeli adomány a Vakok Eperjesi Intézetébe. *Bielek László*, a nagysárosi műmalom nyugalmazott vezérigazgatója és neje 100 koronát juttattak sorssújtott embertársaink nyomorának enyhítésére, a vakok nevelése és tanítása céljaira. *Weber Emília* Eperjesről ugyanezen célra 5 korona adományt küldött. Az igazgatóság az adományozóknak köszönetét fejezi ki.

Szabászati és varrótanfolyamra felvétetnek növendékek október 1-jétől *Floegel Antalné* jóhírű varrodájában, Eperjes, Főutca 92. szám alatt.

Egy foghúzás körül. Képtelenebbnél képtelenebb hírek járnak be a várost, sőt a fővárosi sajtót is, amelyek városunk egy jónevű fogorvosát lelkiismeretlenséggel gyanúsítják meg. Az eperjesi orvosi-kar reputációja érdekében szívesen közöljük dr. *Gallotsik Sándor* városi alorvos halottkémi bizonylatát: «Ezennel hitelesen bizonyítom, hogy a szept. 9-ikén elhunyt özv. *Fúzy Béláné*, több kezelőorvosának kórisméje szerint cukros húgyár folytán halt meg, az általam megejtett halottkémlés a halál okául egy külsérelmi beavatkozást (fog-extractio) kizár, ellenben saját vizsgálatom és a családtagok legalaposabb kihallgatása után a halál okául kiemelését, mint a fennállott diabetes és szervi szívbaj folyamán állapítottam meg. Eperjes, 1913. szept. 16. Dr. *Gallotsik Sándor*, városi alorvos, halottkémi.»

Molnár Jenő kölcsönkönyvtárába naponta érkeznek újdonságok.

Egy sárosi tragikus vége. A buffalói Erie County Hospital kórház ingyen-beteg osztályán örökre lezárult két szomorú szem. Befejződött egy viszontagságokkal teli könnyelmű élet, amely talán jobb sorsra lett volna hivatva. Meghalt *Piller Béla*, akit könnyelmű élete ragadott el a hazai földről a messze tengerentúli idegenbe. A clevelandi SZABADSÁG című lapban olvastuk a sárosi gavallér megrendítő sorsát. *Piller Béla* jogvégezett ember volt s itthon Eperjesen sokáig mint rendőrfogalmazó működött. Az ital és kártya azonban valósággal szenvedéllyé fajultak nála. Barátai és rokonai támogatásával végre Amerikába ment. Amerikában *Biró Mihály* volt buffalói kath. lelkész bejuttatta egy ottani kath. szemináriumba és úgy látszott, hogy már teljesen jó útra tért a megtévedt fiatal ember. Egy alkalommal azonban ismét elővette régi szenvedélye s egy korcsmában nagy botrányokat rendezett, ami miatt aztán a szemináriumot el is kellett neki hagynia. És ettől kezdve mindjobban züllött lefelé. Sorvasztó betegség támadta meg, napról-napra betegbb lett, egy napon aztán szépen, csöndesen elnémult. És üres lett a kórházi ágy, amelyen néhány nappal azelőtt még egy sárosi magyar gavallér küzdött az életet megőrző kínos kórral.

Az elismert legjobb gyártmányú

CIPŐ, KALAP

és fehérnemű :: kizárólag

GOLDBERGER

Telef. 181. :: HENRIK :: Telef. 181.

cipőkirálynál!

Jótállás minden egyes cipőért!

A Sárosvármegyei Pártfogó-Egyesület szept. 14-ikén tartotta harmadik évi közgyűlését a törvényszék elsőemeleti tanácstermében. Az egyesület mult évi működéséről dr. *Baán Achilles* számolt be. A titkári jelentést egész terjedelmében közöljük. «Mélyen tisztelt közgyűlés! A gyermekvédelmi és patronázs-mozgalom Sárosvármegyében az 1910. évben vette kezdetét. 1910. május 4-ikén alakult meg egyesületünk, amely eleinte bár szerény keretek között, azonban mindenkor hivatásának magaslatán teljesítette kötelességét. Ezen szervezetében immár 3 éven keresztül működik s a gyermekvédelmi és patronázstevékenységet Sárosmegye egész területén bevezette. Az első évek a szervezkedés és megerősödés munkájában merültek ki főleg és ha az elmúlt 1912. év működését illetőleg a tulajdonképeni patronázstevékenységnek valami feltűnő eredményével nem is állhatunk elő, örömmel jelenthetjük, hogy a minden oldalról hálásan tapasztalt jóindulatú támogatás már eddig is értékes eredmények elérését tette lehetővé, a jövő munkájának sikere iránt pedig jogosan még fokozottabb reményeket nyújthat. Egyesületünk tevékenységét tulajdonképen két csoportba lehet osztani: az első tevékenységi csoportba az általános jogvédelem, illetve a fiatalok büntetéseik felett ítélkező bíróságoknak való segédkezés tartozik. Ezen tevékenységi körben különösen nagy feladat vár reánk az 1912. esztendőben, mert amint azt az 1911. évi jelentésünkben is részletesen kifejtettük s a jövő munkáját illetőleg mint legközelebbi célt tűztük ki, a vidéki működő tagoknak gyűjtése vált elsősorban is főleg szükségessé. Ha egy szóval akarnók jellemezni az 1912. évi működésünket, azt mondhatnók, hogy ez az esztendő az *agiláció* éve volt. Örömmel

jelenthetjük, hogy ezen munkánk nem volt meddő s hogy egyedül az 1912. évben működő tagjainak számát 366 működő taggal sikerült gyarapítani. Hálás elismeréssel kell adoznunk *Bernolák Nándor* táblabíró úr öngának, aki az 1912. év folyamán rendezett s egyesületünk célját ismerető matinén valósággal apostoli munkát teljesített. Valamint nagy elismeréssel kell lennünk e tekintetben vármegyénk tanfelügyelője, *Szabó Elemér* úr öngával szemben is, aki átértve hozzáintézt kérelmünk súlyát és a nemes célt, amelyet egyesületünk szolgál, készséggel állott egyesületünk rendelkezésére és a megyében megtartott tanítókerületi gyűlések mindegyikének tárgysorozatába egyesületünk ismertetését felvette. Négy ilyen kerületi gyűlésen egyesületünk titkára személyesen ismertette az egyesület rendeltetését, a többi kerületi gyűlésen pedig egyesületünk kültagjai teljesítettek igazán nemes és eredményes szolgálatot, úgy, hogy ma immár nincs a vármegyének egyetlenegy községe sem, ahol a fiatalokorú bűnöző érdekében legalább a környezettanulmányt illetőleg felvilágosítást ne kaphassunk. Egyesületünknek az 1912. év végével különben 2 alapító, 42 működő, 96 rendes és 41 pártoló-tagja volt. A második tevékenységi csoportot a züllöttek és erkölcsi romlás veszélyének kitétt fiatalokorúaknak nyújtandó pártfogás képezte. A jelen 1913. évet illetőleg már nagy munka és nagy feladat előtt állott és áll különösen egyesületünk. A legújabb 1913. évi VII. törvénycikk rendelkezései, továbbá egy patronázs munkaközvetítőnek Eperjesen való létesítése egészen új tért nyit egyesületünk működésének és remélni merjük, hogy a javítóintézetek csekély száma folytán elhelyezést nyerni nem tudó fiatalokorúakat e téren fogjuk tudni a társadalomnak megmenteni. Mert kétségtelen, hogy a patronázsegyesületek munkája mindaddig nem lesz tökéletes, amíg a züllésnek induló fiatalokorú környezetéből kiragadva azonnal nem nyer megfelelő elhelyezést. Ha elfogadjuk a francia szociológusok ama helyesnek mutatkozó tételét, hogy a normális gyermek se nem jó, se nem rossz, hanem egy olyan könnyen befolyásolható lény, akit az erkölcstelen környezet és példa visznek a rosszra, de akit megfelelő nevelés jó útra is téríthet, úgy kétségtelen, hogy az a gyermek, kinek nevelését szülei elhanyagolják, ki úgy nő fel, mint egy vad csemete, ki midőn öntudatra kezd ébredni, csak perpatvart, civódást vagy — s ez a parkettás szobák családjainak sajátossága — a szülők békétlenségét, elégedetlenségét, az anya idegességét, türelmetlenségét észleli s komor, mogorva arcokat lát maga körül, mondom, az ily gyermek lelkébe bele-
rögződnek ezek a képek s midőn nincs ki be-
nevelje a kezdet kezdetén az olyananyira szükséges *vallás-erkölcsi eszméket*, előbb-utóbb áldozatává lesz szüleinek s igen sok esetben elzúlik; némelykor csak boldogtalansággal telt életnek vág neki, de nem ritkán az erkölcsi tönk szélére jut s majd csak proletárrá, majd környezetének megrontójává, sőt elég gyakran büntetessé válik. De mit szólunk azokról, akik kezdetől fogva családunkívüli életet élnek, akik felé az anyai vagy atyai szeretet melege sohasem sugárzott? Mit szólunk azokról a gyermekekről, akik házasságon kívül születtek, kik a különváltan élő szülők egyikének környezetében többnyire szintén a kívánatos nevelés hiányában növekszenek fel vagy azokról, kik zsenge éveikben az apa vagy az anya házasságon kívüli erkölcstelenségeiről kénytelenek tudomást venni. Az ily gyermek, még ha volna is benne a jó iránt való hajlandóságnak szikrája, feltétlenül mind mélyebbre és mélyebbre süllyed s előbb-utóbb teljesen elzúlik. Soha egy szerető szót nem hall, csak durvaságban van része s mintegy fizikai kényszer alatt áll, midőn első büntetendő cselekményét elköveti. A megelőzés lenne tehát igazán a patronázs igazi nemzetmentő munkája. De hát hol helyezük el az erkölcsi züllés veszélyének kitétt ezen fiatalokorúakat, amidőn a már teljesen elzúllott és a bűn útján már egész pályát befutott bűnös fiatalokorúakat sem tudjuk elhelyezni? S ebben a mi szerföltötti szegénységünkben nem tehetünk mást, mint hogy újra és újra megint csak a társadalomhoz fordulunk könyörgő szavunkkal, kérve áldozatkészségét és szíves támogatását, mert nem lenne-e valósággal gyávaság lemondással egyszerűen csak megsiratni az ily erkölcsileg romlásnak indult vagy veszendőbe ment gyermeket. Itt nemcsak a patronázs-egyesületek segíthetnek, de sokat — talán a legtöbbet — tehet a jó szó. Igaz, hogy sok türelem, önfeláldozás és lelkesedés kell az ily munkához, ámde ez ne

tántoritson el senkit, mert ha száz közül csak egyet is sikerül a jó útra téríteni, nemcsak Istennek tetsző magasztos és emberies cselekedetet teljesítünk, hanem szociális szempontból is használtunk a megmentettnek, magunknak, sőt az egész emberiségnek. Tehát nagy munka áll előttünk is, nagy tér áll rendelkezésünkre, sokirányú kérdés vár tőlünk megoldást és ezen kérdéseknek megoldásában, tevékenységének kifejtésében igen nagy szükségünk van tagjaink odaadó, lelkes munkájára. Abban a reményben, hogy továbbra is számíthatunk egyesületünk tagjainak fokozott tevékenységére, köszönetet mondunk úgy nekik, mint mindazoknak, akik egyesületünk munkásságában résztvettek, különösen pedig az egyházak, vármegye, város, királyi törvényszék, ügyészség, járásbírók, tanfelügyelőség, rendőrség és tanítóegyesületek vezetőségének s velük együtt működő tagjainak, valamint mindazon hivatalos és társadalmi tényezőknél, kik a patronázs üdvös és nagyhorderejű munkájában minket támogatni szivesek voltak.

A M. Kárpátgyűlés eperjesi osztálya szept. 14-ikén, ezidén immár másodszor rándult ki a Hernád áttöréséhez, ez alkalommal pedig igen kedvező időjárás mellett. A 35 tagból (köztük 12 hölgy) álló társaság *Govrik* Sándor vezetése mellett reggel 6 ó. 30 p.-kor Eperjesről elindulva, 10 órakor Edösfalván kiszállt a vonatból. Az állomástól Tamásfalván át egy óra alatt elérte a «szép kilátást», ahonnan kis kerülővel leereszkedett a völgybe, ahol este 1/2 óráig időzött. Este 1/2 óráig Iglón a vasúti állomáson volt már a társaság, de a rendkívül rossz összeköttetés miatt még csak éjjelkor érkezett meg Eperjesre.

Iskolahegedűk teljes felszereléssel, gram-mophonok gyári áron, egyéb hangszerek nagy választékban olcsón kaphatók *Theiss* Árminnál, Eperjes, Fő-utca 36.

A Tarcza-parti sétánynak az eszméjét városunk közönsége igen szívesen fogadta s a M. Kárpátgyűlés eperjesi osztálya, amely ezen üdvös eszmének a megvalósítását céljával kitűzte, sok hívet szerzett magának ezáltal. Az ezen irányú munkálkodás- és törekvésnek első eredménye az a 14 *pad*, amelyet az osztály néhány év alatt a Tarcza partjának legszebb helyein elhelyezett. A *faültetés* ez öszre van tervbe véve, sajnos azonban, hogy a rendkívül esős nyár s ennek folytán a nagy vízállás a partot sok helyen nagyon megrongálta, úgy, hogy e helyeken nemcsak a faültetés lehetetlen, hanem a forgalom egyáltalában veszélyeztetve van. Így pl. a Párkányi-féle kerttől fölfelé, körülbelül 400 méternyi hosszban a part rövid időn belül össze fog omlani s a szekerűtnak egy jó részét magával fogja ragadni. E helyeken a kocsiközlekedés máris veszedelmes. Ezekre való tekintettel a *Tarcza partjának a rendezése nagyon szükséges*, ez a rendezés nemcsak az érdekeit tulajdonosoknak, hanem a városnak is igen fontos érdeke. Ebben a dologban sürgősen kell cselekedni, különben nagy kár származik belőle úgy a városra, mint a tulajdonosokra nézve. E helyen említjük egyúttal az *Andor-pallót* is, amelynek megújítása szintén nagyon szükséges; hadd épüljön föl újra ez a palló mielőbb, de *állandóbb és biztosabb* formában.

A n. é. közönség szíves figyelmébe! Sikerült a világ egyik leghíresebb gyártmányú u. n. «*Tip-Top*» fiú-, leány- és gyermekcipőket a helybeli piac részére megszerezni, melyek páratlanok úgy forma, mint tartósság tekintetében. — Minden egyes cipőért írásbeli jótállás! — Ezen megközelíthetetlen jóságú «*Tip-Top*» cipők ugyanolyan ártan árúsítatnak, mint a többi más gyártmányúak, és kizárólag *Goldberger* Henrik cipőkirálynál kaphatók Eperjesen.

Részeg volt és leesett az állványról. Szept. 14-ikén *Vanyus* István munkanélküli szabósegéd felmászott a pénzügyi palota előtt lévő építési állványokra. Vanyus a szesztől meglehetősen el volt ázva, így történt aztán, hogy részeg fővel lezuhant az egyik állványról s lábát eltörte. Most aztán a helybeli kórházban pihen ki mámorát.

A legjobb és a legolcsóbb a

SZULTÁN

BŐRÉS DÚS LITHION FORRÁS

KIVÁLÓ VEGYŐSSZETÉTEL

1-literes palack 20 fillér. } :: 25 palacknál
1/2 " " 16 " } házhoz szállítva.

Megrendelhető a Szultán-forrásvállalatnál:
Eperjes, Fő-utca 71. sz.

Steckenpferd liliomtejszappan

Bergmann & Co. Tetschen a/E. gyárából elérhetetlen hatású szepők eltávolítására és nélkülözhetetlen szer arc- és bőrápolásra, mit számtalan elismerőlevéllel bizonyíthatunk. Gyógytárakban, drogériákban, illatszert- és fodrászüzletekben 80 fillérért kapható. Szintúgy páratlan hatású női kézápolásra a Bergmann «Manera»-liliomkrémje, mely tubusokban 70 fillérért mindenütt kapható.

Meglepően egyszerű

manapság a

MAGGI kockából

à 5 f.

kész húsleves

előállítás:

leveseknek betéttel való készítésére,
hamislevesek ízének megjobbítására,
főzelékeknek feleresztésére,
mártásoknak " stb.
sülteknek " stb.

A kocka — csupán 1/4 liter forró vízzel leöntve — azonnal 1 tányér kiváló, használatra kész húsleves ad.

Egyedül valódi a MAGGI névvel és a keresztcsillag védjeggyel.

AZ ÚJ

Berson

minden sarkot üt

BERSONMŰVEK BUDAPEST VII

Fejbeverték egy doronggal. *Baldovics* István tótsóvári napszámot szeptember 14-ikén Komlóskeresztesen a bírónak a fia és egy *Drabik* nevű napszám alaposan fejbeverték. Több súlyos csapást mértek még a karjára, úgy, hogy mentőkocsin kellett beszállítani a helybeli kórházba. A sérülése igen súlyos, mert jobblába el van törve. A tetteseket feljelentették a kir. ügyészségnek.

«**Olympia**»-fényjátékház szécs-szinpaddal Rózsa-utca 4. szám. Megnyílik ez év őszén!

Gyümölcsoltvajok. *Bulyovszky* György alsóbesi korcsmáros kertjéből még a múlt hó végén ellopott egy csomó körtét *Kardthelyi* János két társával. A korcsmáros észrevette a garázdálkodókat és el akarta őket távolítani. De vesztére, mert azok közáporral feleltek az intő-szavakra, azután meg a kerítését teljesen összerongálták. A tettesek a kir. járásbírósnak fel lettek jelentve.

Betörők garázdálkodása. Szept. 8-ikán este *Csallós Mihály* alsóbesi lakos lakásába betörték és onnan 50 kor. készpénzt, továbbá 160 koronáról szóló takarékpénztári könyvecskét elloptak. Szept. 12-ikén éjjel pedig *Neumann* Józsefné üzletében követte el hasonló betörést, ahonnan 100 kor. készpénzt loptak el. A csendőrség kinyomozta, hogy a betörést egy *Goldun* András nevű széplaki születésű napszámos követte el. Miután bűnét beismerte, átadták a kir. ügyészségnek.

Ingyen mozi a kassai-úti Széchenyi-szálloda kerthelyiségében.

Új igazságügyi törvényjavaslatok. Az igazságügyminisztériumban több új törvényjavaslatlall készülnek el az őszre. Az országgyűlési képviselőválasztások feletti bíraskodásról szóló új törvény tervezete most van átdolgozás alatt, hasonlóképpen a polgári törvénykönyv és a sajtótörvény revíziója. Az új büntetőtörvénykönyv tervezetéből az általános rész közkézre kerül és véleményadás végett több szakférfiúnak megküldik; a különös rész öt szakférfiú közt megosztva az őszre kerül részletes kidolgozás alá. A büntetőperrendtartás revíziójával megbízott egyik szakember tervezetet készített az esküdtbírórság előtti eljárásra és a semmisségi panszra vonatkozó rendelkezések módosításáról. Elkészült az igazságügyi szervezeti törvénykönyv tervezete is és legközelebb szétküldik bírálat végett. Elkészült az új polgári perrendtartással kapcsolatban az újabb bélyegtörvénynek, az iparhatóságokról szóló törvénynek, valamint negyvenkét ügyviteli és hasonló természetű utasításnak a tervezete is. A hiteljogi törvényhozás terén egyelőre a részvényjogi kérdéseknek, valamint a biztosítási vállalatokra vonatkozó törvényes rendelkezéseknek reformja és a csődönkívüli megtámadásnak újabb szabályozása van küszöbön. Az új magyar váltótörvény javaslata már legközelebb a törvényhozás elé is kerül. Elkészült az egységes bírói és ügyvédi vizgáról szóló törvényjavaslat, valamint a közveszélyes «hivatásszerű büntettek»-ről szóló törvényjavaslat is.

A «Budapest» napilap fejlődése. A magyar független értelmű polgárság legkedvesebb fővárosi újságja, a BUDAPEST, ismét nagy lépést tett előre a haladás és fejlődés útján. Felelős szerkesztőül megnyerte *Fabinyi-Füzesséry* István dr. fővárosi hírlapírót, aki új, friss eréllyel lát hozzá az immár harminchétesztendős politikai napilapnak az eddiginél is fokozottabb mértékű tökéletesítéséhez. A BUDAPEST kiadóhivatala szívesen küld mutatványszámot mindenkinek, aki ezért hozzáfordul. Mi a legjobb lelkiismerettel ajánljuk olvasóinknak a BUDAPEST előfizetését, mert ebben a fővárosi lapban mindent megtalálnak, ami a magyar intelligens embert egyáltalán érdekelheti. Emellett a BUDAPEST több értékes mellékletet, minden újkor pedig szép ajándékot ad olvasóinak. Előfizethető *Kösch* Árpád könyvnyomdájának papírüzletében, Eperjesen.

Football
21-ikén délután mérkőzés lesz a VSC csapatai kö

A duhajko
jánoskai lakos s *Thacs* Jánost a k szóváltás, majd *Rapirák* István beleavatkoztak úgy elverték, az ágyat. A véjárásbírósnak.

Jó éjszaka
ha a halószobán tőtleníti. A fővárosi poloskát és ann megszabadít a molykártól pedig óvja. Beszerezze Eperjesen és a k szerésnél, Bártá

A szőlőlev
nek nemcsak gy a venyige is használható. A szőlő gy csodát művel és minden patikasza a dizenteria és v kitűnő szerül sz és porrártört szőlőnél bizonyultak. Végre a fiatal nedv jó gyógyszer.

Betörés L
éjszaka ismeretlenmann temesi ke 600 kor. értékű ar. A tettesek úgy ablakon lévő va. A csendőrség mit de mindeztideig

Frissen cs
«*Szechenyi*»-száll. **Korcsmai** palinkázva talált lipócson a korcs *Ferenc* Egyideig nem aztán *Pavel* nélkül a fejéhez v a súlyos ütés h csakhamar magá *Pavel*nek s azt a *Pavel* most súlyos fekszik. A nyot csendőrséghez

A legkritik
életében az elvált ban nem ismeri életén át megszer emlékezetébe, h pillanatától kezd *Falieres*-el szabad erőssé és egészsé könnyedén esik

Levágta a k
mann *Osiás* fűrés bejelentette, hogy munkaközben me nél volt elfoglalt ben a fűrész elk lanság nem terbe

A vonat is
től kezdve az ál tetik azt a szokás udvarra való beha fűtőt két évvel e gyakran törtétek sokon, ami a jelz

ggal. Baldovics
ptember 14-ikén
a és egy *Drabik*
beverték. Több
arjára, úgy, hogy
a helybeli kör-
mert jobblába
elentették a kir.

szkecs-szinpad-
lik ez év őszén!
György
még a mult hó
rtét *Kardthelyi*
ros észrevette a
öket távolítani.
rral felelték az
erítését teljesen
járásbírósnak

a. Szept. 8-ikán
lakos lakásába
zpénzt, továbbá
tári könyvecskét
pedig Neumann
asonló betörést,
ak el. A csend-
rést egy *Goldun*
napszamos kö-
átadták a kir.

zéchenyi-szálloda

avaslatok. Az
új törvényjavas-
Az országgyűlési
skodásról szóló
átdolgozás alatt,
könyv és a sajtó-
etörtörvénykönyv
özkézre kerül és
kférfiúnak meg-
férfiú közt meg-
kidolgozás alá.
jával megbízott
zített az esküdt-
miségi panaszra
ásáról. Elkészült
könyv tervezete
alat végett. El-
sal kapcsolatban
parhatóságokról
venkét ügyviteli
ak a tervezete is.
előre a részvény-
sítási vállalatokra
seknek reformja
ak újabb szabá-

fejlődése. A
ág legkedvesebb
mét nagy lépést
és útján. Felelős
Füzesséry István
friss eréllyel lát
ztendős politikai
zottabb mértékű
dóhivatala szive-
indenkinék, aki
b lelkiismerettel
est előfizetését,
mindent meg-
embert egyálta-
est több értékes
g szép ajándékot
Árpád könyv-
perjesen.

Footballmérkőzés. Vasárnap, szeptember 21-ikén délután 1 órakor bajnoki footballmérkőzés lesz az ETVE és a Sátoraljaújhelyi VSC csapatai közt.

A duhajkodás vége. *Harcvár* György jánoskai lakos szept. 12-ikén haza akarta hívni *Thacs* Jánost a korcsmából. Ebből aztán hangos szóváltás, majd duhajkodás keletkezett. Közben *Rapirák* István és *Szin* József ottani lakosok is beleavatkoztak a dologba és *Harcvár* Györgyöt úgy elverték, hogy húsz napig nyomta utána az ágyat. A verekedőket feljelentették a kir. járásbírósnak.

Jó éjszakát szerezhet magának mindenki, ha a hálószobáit a «Löcherer Cimexin»-nel fertőtleníti. A fővárosban történt próbák beigazolták, hogy a «Löcherer Cimexin» nemcsak a poloskát és annak petéit pusztítja el rögtön, de megszabadít a ruszli, sváb- és hangyáktól is; a molykártól pedig a szörmeruhákat teljesen megóvja. Beszerezhető: Pálesch Á. drogeriájában, Eperjesen és a készítőnél, Löcherer Gyula gyógyszerésznél, Bártfán.

A szőlőlevél, mint gyógyszer. A szőlőnek nemcsak gyümölcse, de a levelei és vesszője, a venyige is használható gyógyszerül. A gasztrikus bajokban, vértolulásokban szenvedő embernél a szőlő gyümölcsének élvezete valóságos csodát művel és többet ér, jobb, és pedig olcsóbb minden patikaszernél; a szőlőszem megtört magvai a dizenteria és vérhányás ellen felülmulhatatlan kitűnő szerül szolgálnak; az árnyékban szárított és porrá tört szőlőlevelek pedig makacs vérzéseknél bizonyultak kitűnő gyógy- és ellenszerek. Végre a fiatal zsenge szőlővesszőből kisajtolt nedv jó gyógyszer a szemgyulladás ellen.

Betörés Lemesen. A keddre virradó éjszaka ismeretlen tettesek betörték Welcz Hermann lemesi kereskedő üzletébe és körülbelül 600 kor. értékű árut és 600 kor. készpénzt vittek el. A tettesek úgy hatoltak be az üzletbe, hogy az ablakon lévő vasrácsotat előbb kifeszgették. A csendőrség minden irányban erélyesen nyomoz, de mindezeig nem sikerült eredményre jutni.

Frissen csapolt kőbányai sör a «Széchenyi»-szálloda éttermében.

Korcsmai verekedők. Meglehetősen bepalinkázva találkoztak szept. 13-ikán Szinyelipóczon a korcsmában Pavel András és Kovaly Ferenc. Egyideig csak békésen sörözgettek, mígnem aztán Pavel András Kovalynak minden ok nélkül a fejéhez vágott egy söröspalackot. Kovaly a súlyos ütés hatása alatt eszébdült. Azonban csakhamar magához tért és bicskával rontott Pavelnek s azt a jobb vállán súlyosan megsértette. Pavel most súlyos sérülésével a helybeli kórházban fekszik. A nyomozási iratokat áttették a bertóti csendőrséghez.

A legkritikusabb időpont a csecsemő életében az elválasztás. Ha az anya ez időpontban nem ismeri ki magát, a gyermek egész életén át megszenvedti azt. Véssé ezért mindenki emlékeztetése, hogy gyermekét az elválasztás pillanatától kezdve csakis a világhírű Phosphatine Falières-el szabad táplálni, mert ettől a gyermek erőssé és egészségessé fejlődik és a fogzáson is könnyedén esik túl.

Levágta a körfűrész az ujját. Zimmermann Osiás fűrészgyártulajdonos szept. 15-ikén bejelentette, hogy *Valyó* József nevű munkása munkaközben megsérült. A nevezett a gőzfűrésznél volt elfoglalva s vigyázatlansága következtében a fűrész elkapta ujját és levágta. Gondatlanság nem terhel senkit.

A vonat ismét fűtyülni fog. Októbertől kezdve az államvasutakon ismét életbeléptetik azt a szokást, hogy a lokomotivok a pályaudvarra való behaladásnál fűttyjelet adjanak. A fűttyöt két évvel ezelőtt megszüntették, de azóta gyakran történtek szerencsétlenségek az állomásokon, ami a jelzés elhagyásának tulajdonítható.

A kolera és a helyi katonaság. Vasárnap éjjel riadót fújtak a városunkban állomásozó 67. gyalogezred zászlóaljának. Az éjfélvi vonattal elvitték a negyedik századot kolerás vidékre, Ungmegyébe. Ugyancsak hétfőn elvitték az 5. gyalogezred harmadik századát is. Szept. 19-ikén pedig az 5-ik gyalogezred 50 emberét 3 tiszt vezetésével Beregmegyébe küldték. A katonai kirendeltségekre az adott okot, hogy a falvak lakossága a kolerás betegeket elrejtette, sőt a körorvosokat nem engedte be a faluba.

Gramophone-lemezek vételkötelezettség nélkül meghallgathatók *Theiss* Ármin sportcikkek és gyermekjátékárú-kereskedésében, Eperjesen.

Elveszett gyűrű. *Révész* Bertalan eperjesi lakos e napokban a Főutca városházai oldalán egy arany jegygyűrűt veszített el, amelybe a következő szavak vannak vésvé: Révész Bertalan, 1912. december 10. A kárvallott 10 kor. jutalomban részesíti a megtalálót.

Védekezzünk a kolera ellen! Ez a figyelmeztetés sohasem volt aktuálisabb, mert szerte az országban terjed a kolera-járvány. Tartasuk be az elrendelt óvintézkedéseket; ügyeljünk a tisztaságra, legyünk mértékletesek, óvakodjunk a sok és gyanús gyümölcsvevéstől. A förtelmes járvány máris igen közel van hozzánk, tehát óvakodjunk, míg nem késő!

TANÜGY.

Ingyen tankönyvek. A budapesti m. kir. tudományegyetemi nyomda igazgatósága, a vármegyei kir. tanfelügyelő engedélyezése folytán, a szegény tanulók között leendő szétosztás végett a berzeviczei áll. el. iskola részére össz. 19 drb tankönyvet, a palonczai áll. el. iskola részére 27 drb tankönyvet, s a keczerkosztolányi és a radácsi áll. el. iskolák részére pedig egyenkint 4—4 drb tankönyvet szolgáltatott ki.

Nyugdíjügyek. Pazuhanics János kiscsomabási gör. kath. el. isk. tanító az orsz. tanítói nyugdíjintézeti tagok sorából annak idején töröltetvén, most a nyugdíjintézetbe újból felvétellett. Csanádi János somosújfalusi áll. el. isk. tanító nyugdíjigénye 2300 kor.-ra felemeltetett.

Magasabb illetmény. A vall.- és közokt.-ü. miniszter *László* Béla bártfai áll. gazdasági szaktanító részére az új fizetésrendezés folytán, az eddigi beszámítható szolgálata alapján, július 18-ikától kezdve évi 2000 kor. fizetést és évi 540 kor. lakpénzt tett folyóvá.

Helyettesítés. A nagysárosi áll. el. iskolához az elhalálozás folytán megüresedett állás betöltéséig, helyettesi minőségben, a szabályszerű díj mellett *Mikó* Mária okl. tanítónő küldetett ki.

Igazgatói megbízás. A vall.- és közokt.-ü. miniszter a magyarkapronczai, illetve a radácsi áll. el. iskola és óvoda igazgatásával az 1913. évi XV. t.-c. 21. §-a alapján járó évi 200—200 kor. igazgatói pótlék élvezete mellett *Bélafi* Bertalan, illetve *Ferenczy* Géza áll. el. isk. tanítókat bízta meg és részükre az igazgatói pótléket egyidejűleg folyóvá tette.

Helyreállítási költség. A vall.- és közokt. miniszter a zborói áll. el. iskola régi épületének helyreállítási költségeire 11,728 K.-t engedélyezett. A kivitel a kir. államépítészeti hivatal közbejötté mellett nyilvános árlejtés útján fog biztosíttatni.

Siketnémák tanításmódja. *Borbély* Sándor, a váci kir. orsz. siketnéma-intézet igazgatója «A némák megszólaltatása» címen két kötetben (150 képpel) megírta a siketnémák tanításának első évére szóló módszertant. Ez a munka nem lehet érdektelen a tanítóság számára, minthogy minden községben rendszerint több siketnéma is akad, akikkel szakszerű iskoláztatásuk előtt is kívánnak foglalkozni, hogy legalább némi előkészítést végezhessek rajtuk. Ezen mű teljes tájékoztatást nyújt a siketnémák tanításmódja felől. Akik tehát kísérletezni kívánnak a siketnémák tanításával, azoknak felette jó szolgálatot nyújt e mű. A két könyv ára 2 kor. 10 fillér s megrendelhető a szerzőnél.

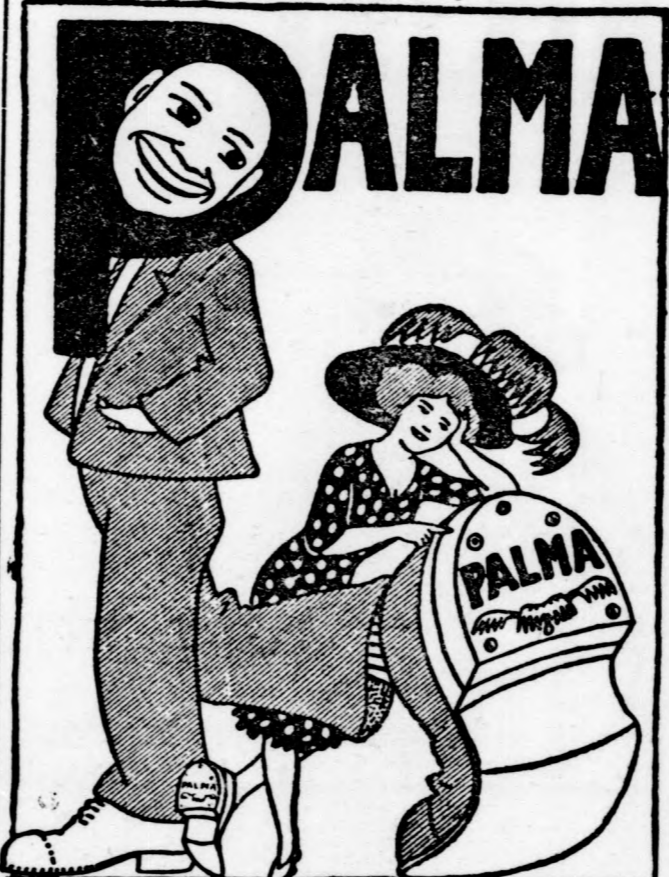
Szolgáltatételre való beosztás. A vall.- és közokt.-ü. miniszter *Rendler* Antal áll. el. isk. tanítót — a m. kir. operaházról — szolgáltatételre további intézkedésig a gombosszentgyörgyi áll. el. iskolához osztotta be.

Takarékbetétet
5% - kal
heti betétet
5 1/2 % - kal
kamatoztat

az Országos Központi Hitelszövetkezet garanciája mellett
Eperjesi Ipar- és Gazdasági Hitelszövetkezet, mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja.

A tudomány mai álláspontja szerint
bizonyíthatóan az Odol a legjobb
szer a száj — és a fogak ápolására.
Ára: nagy üveg 2.— k, kis üveg 1.20 k.

Tankötelesek iskolai felmentése. A vármegye közigazgatási bizottsága a beadott tömeges kérések folytán megengedte, hogy faluhelyeken, az idejéig mostoha időjárás miatt, mező munkák sürgős elvégzésénél igénybe vett 10 éven felüli tanköteleseket a helyi iskolai hatóságok az iskolába való járás kötelezettsége alól november 1-jéig, s a 10 éven aluli tanköteleseket pedig október 15-ikéig felmenthessék; mindazon helyeken azonban, ahol a felmentések tömegesen adatnak meg, a közig. bizottság rendelkezése szerint az iskolai tanév lehetőleg június végéig lesz majd meghosszabbítandó.

Sirolin
"Roche"

orvosi ajánlva a légzőszervek mindennemű megbetegedése ellen.

tüdőbetegségek,
gégehurut,
szamárhurut,
gyermekgörcvénykórja ellen.

Kapható minden gyógyszerárterben egy üveg és 6 koron.

Felelős szerkesztő: Kiadótulajdonos:
Dvortsák Győző. Kósch Árpád cég.

NYILTTÉR.

Vesebajoknál, húgyhólyag-bántalmaknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál

a Bór- és Lithium-tartalmu gyógyforrás

SALVATOR

különb. sókkal keverve
Kiváló (vöze) a vörhenyes (scarlatina) fellépő vesebántalmaknál.

Húgyhajtó hatás.
Kellemes íz.
Vaamentes.
Könnyen emészthető.
Teljesen tiszta.
Állandó összetétel.

Különbösen oly egyéneknek ajánlatos, akik ülő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi vérzésben, máj- és veseizgalomban vagy húgysavas lerakódásokban, vesehomok és vese-kövek képződésében szenvednek.

Elsőrangú gyógyvíz és diétetikus ital.

Eladási árak Eperjesen:

1/2 literes palack	32 fillér.
1/4 " "	40 " "
1/8 " "	48 " "

Az üres, tiszta és eredeti Salvator-palackok a következő árakon vétetnek vissza:

1/2 literes palack	6 fillér
1/4 " "	7 " "
1/8 " "	9 " "

Eperjesi főraktár: Mikolík Istvánnál.

■ Kiadó lakás. ■

4-5 szoba, fürdő- és cselédszoba, kert, vízvezeték, villanyvilágítás, azonnal kiadó Engländer Adolfnál, Szebeni-út 22. sz. a.

910/3-1913. B. szám.

Ófelsége a király nevében!

Az eperjesi királyi járásbíró, mint büntető-bíró, a becsületsértés vétsége miatt vádolt dr. Spira Gyula elleni bűnügyben a főmagánvádló részéről emelt vád felett, Eperjesen, az 1913. évi augusztus hó 30. napján Lacossill Ernő kir. aljársbíró, Kovács Sándor kir. bírósági díjnok, mint jegyzőkönyvvezető, dr. Ernst József ügyvédjelölt mint magánvádló képviselője részvételével megtartott nyilvános tárgyaláson a vád és védelem meghallgatása után a következőleg **ítélte**: A királyi járásbíró, szabaddal levő dr. Spira Gyula 27-éves, izr. vallású, gyakorló-ügyvéd foglalkozású, eperjesi születésű és u. o. lakos, vagyonnal bír, irni-olvasni tudó, magyar honos vádlottat bűnösül mondja ki a btkv. 261. §-ába ütköző becsületsértés vétségében, mit azáltal követett el, hogy az 1913. évi július hó 8. napján Eperjesen, a kir. járásbíró, mint büntető-bíró tárgyalótermében dr. Ferderber Jenő főmagánvádlót «hülye, éretlen alak» meggyalázó kifejezésekkel illette s ezért a btk. 261. §-a alapján az 1892:XXVII. t.-c. 3. §-ában meghatározott célokra fordítandó, ide 15 nap alatt különbeni végrehajtás terhe mellett fizetendő s behajthatatlanság esetén a btk. 53. §-a értelmében 2 (kettő) napi fogházbüntetésre átváltoztatandó 40 (negyven) kor. pénzbüntetésre ítéli.

Végrehajtás terhe mellett kötelezi vádlottat, hogy dr. Ferderber Jenő főmagánvádlónak bűnügyi költség címén 20 kor.-t fizessen 15 nap alatt.

Köteles vádlott ezután esetleg felmerülő bűnügyi költséget az 1890: XLIII. t.-c. rendelkezései értelmében a m. kir. államkincstárnak megfizetni, 4. §-a alapján ezek egyelőre behajthatatlanoknak nyilvánítottak.

A büntetés végrehajtását a bn. 1. §-a alapján 3 évi próbaidőre felfüggeszti. A btk. 277. §-ának 1. bekezd. alapján kötelezi a vádlottat, hogy a jelen ítéletet egész terjedelmében indokaival együtt saját költségén az Eperjesen megjelenő «Eperjesi Lapok» című lapban tegye közzé.

Dr. Ernst József ügyvédjelölt díjait és kiadásait 20 koronában állapítja meg a bp. 485. §-a alapján.

Indokolás. A kir. járásbíró a szabályszerűen megidézett vádlott távollétében megtartott tárgyaláson eskü alatt kihallgatott Rosenheim Zsigmond, Gyuk Miklós és dr. Sommer Ignác tanúk vallomásaival bizonyítottan vette, hogy f. é. július hó 8-ikán Eperjesen, az eperjesi kir. járásbíró, mint büntetőbíró tárgyalótermében tárgyalás közben dr. Spira Gyula vádlott előzetes szóváltás után dr. Ferderber Jenő főmagánvádlót «hülye, éretlen alak» meggyalázó kifejezésekkel illette.

Mint hogy tehát a vádlottnak a megállapított tényállás szerint cselekménye a btk. 261. §-ában meghatározott becsületsértés vétségének tényálladékát megállapítja, ebben bűnösül kellett kimondani.

A büntetés kiszabásánál a bíróság enyhítő körülményként vette a vádlott büntetlen előéletét és ama körülményt, hogy ügyfele ügyének tárgyalása közben felindult lelki állapotában, túlbuzgóságból ragadtatta el magát annyira, hogy a főmagánvádlót mint ellenfele képviselőjét a rendelkező részben írt meggyalázó kifejezésekkel illette s ezért a királyi járásbíró a vádlott büntetését ennek figyelembevételével állapította meg.

A bn. 1. §-át a bíróság azért alkalmazta, mert vádlott eddigi kifogástalan jómagaviseletét véve alapul, ettől az elítelt magaviseletére az eset összes körülményeinek figyelembevételével kedvező hatást vár.

Az ítélet egyéb rendelkezéseit az ott felhívott törvényszakaszok indokolják.

Eperjes, 1913. évi aug. 30.

Lacossill s. k.,
kir. aljársbíró.

A kiadmány hitelül: Váradi, kezelő.

**■ Újrendszerű ■
szabászáti és varróiskola**

nyílt meg f. é. szeptember hó 15-ikén Fő-utca 37. sz. alatt, ahol egy rendkívül könnyen elsajátítható módszer alapján tanítatják a legkorrektebb fehérnemű- és felsőruha-szabás és -varrás olcsó feltételek mellett. Ugyanott jól dolgozó varróleányok fizetéssel felvétetnek. — Szíves megkereséseket kér kiváló **FRIEDMAN BERTA.** tisztelettel

JAHODA ANTÓNIA

**MODERN
VIRÁGÜZLETE**

**MEGNYILIK OKT. 1-JÉN
FŐ-UTCA 22. SZ. A.**

ÜGYNÖKÖK

minden vidéken szentképek árúsításával napi 10 koronát kereshetnek mellesken. Tőke szükségtelen. Csekély biztosíték a mintakollekcióért megkívántatik. Nők is jelentkezhetnek. — Ajánlati levélcím: Házipar-műintézet, Rákosszentmihály.

Sürgős figyelmeztetés!

Ha illatszert, pipereszappant, kozmetikai, arc- és kézpolási, háztartási, hajápolási és általában mindenféle, a kozmetikába vágó cikkeket a legjobból a legjobbakat olcsóbban a legolcsóbbnál akarja beszerezni, úgy kérje a harmadik kiadásban most megjelent Illatszert és Háztartási Ertesítőnk, melyet ingyen és bérmentve küld:

«HEZ» illatszert- és háztartási cikkek szakiüzlete nagyban és kicsinyben Budapest, VIII., Kőfaragó-utca 7. sz.

Szilvát és borókat

a legmagasabb áron vesz
FRIEDLÄNDER GYULA
szilvórium- és borókafozdéje
Eperjes, Fürdő-utca.

Kereset minden helységben, saját otthonában. Könnyű harisnyakötési munka. — Prospektus ingyen.

Karl Wolf, Wien, VII., Mariahilferstrasse 82.

FONTOS ÉRTESTÉS!

Tisztelettel értesítjük a nb. közönséget, hogy illatszert- és háztartási üzletünket — a folytonosan emelkedő forgalom akadálytalan lebonyolítása céljából — kénytelenek voltunk tetemesen megnagyobbítva áthelyezni:

Budapest, VIII., Kőfaragó-utca 7. sz. alá, ahol ezentúl mindennemű szakmánkba vágó igényeket továbbra is a legkifogástalanabban elégítünk ki.

FIGYELEM!

Tekintve, hogy reményünket igen tisztelt vevőközönségünk becses pártfogásával minden tekintetben valóra váltotta, amit mi viszont méltóképen honorálni akarunk, elhatároztuk, hogy ezentúl minden hónapban egy

ingyen bevásárlási napot rendezünk.

Mint hogy ezen ingyen nap feltételeit itt részletezni helyszüke miatt nem lehet, kegyeskedjék erre vonatkozó részletes körlevelünket kérni, melyet a most megjelent 24-oldalas illatszert- és háztartási értesítőnkkel együtt kívánatra bárhová ingyen s bérmentve megküldünk. — Címünk:

Parfumerie „HEZ“ illatszertár és háztartási cikkek szakiüzlete Budapest, VIII., Kőfaragó-utca 7.

Különálló, modern házban 3 szobas és mellékhelyiségekből álló :::

úri-lakás

kis kerttel, f. é. november 1-jétől kiadó. Bővebbet Fischgrund József, Eperjes, Szebeni-út 30.

5078/1913. tkvi szám.

Árverési hirdetmény.

Dr. Forgács Samu kisszebeni ügyvéd által képviselt Kacsala Mihály úszpeklényi lakos végrehajtatónak Revák János úszpeklényi lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a végrehajtási árverés 200 kor. tőke, ennek 1913. évi május hó 16-ikától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj, 49 kor. 35 fillér eddigi, 19 kor. 30 fillér jelenlegi és a még felmerülő költségek, valamint a csatlakozottak kimondott dr. Forgács Samu kisszebeni lakos 320 kor. tőke, ennek 1913. január 1-jétől járó 6% kamata és 44 kor. 50 fillér költség-követelésének kielégítése végett végrehajtást szenvedettnek az úszpeklényi 7. tkvi B. 26., 50. hrsz. alatti ingatlanára 306 kor., 31. tkvi B. 2. hrsz. alatti ingatlanára 396 kor. becsés kikiáltási árban elrendeltetik és az, valamint a megállapított feltételek ezennel közhírré tétetnek.

Az árverés 1913. évi november hó 21-ik napján d. e. 9 órakor fog megtartatni Úszpeklény község község-házában, a következő, úgy a tkvi hivatalban, mint az illető község előljárásiágnál kifüggesztendő és megtekinthető feltételek mellett.

Kisszeben, 1913. szeptember 6.

Patoeska s. k., kir. jbró.

A kiadmány hitelül: Hegedüs Győző, kir. tkvezető.

Különböző

butorok

eladók.

Megtekinthetők naponta 9—12 óráig özv. dr. Pelech Jánosnénál, Eperjes, Fő-u. 81., I. em.

HORVÁTH LAJOS VÍVÓTERME

KASSA, FŐUTCA 90. SZ.

Lovagias ügyek elintézésére az ország
 ::: egyik legkényelmesebb vívóterme. :::
 Sürgőny cím: Horváth vívómester, Kassa.

Értesítés.

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy

feherneművarrást és hímzést

... elvállalok, ...
 úgyszintén ezek oktatására tanítványokat is elfogadok.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, vagyok :: kiváló tisztelettel

TUREK ANTALNÉ

Eperjes, Árok-utca 33. sz.

Kassán

a Szent László-utca 31. számú
 modernül épült

lakóház,

mely több lakosztályból áll,
 fürdőszobákkal, villanyvilágítás-
 és vízvezetékekkel, szép verandával — még 12 évig adómentes — elköltözés miatt jutányos áron eladó.

Bővebbet HOLLAY MIKLÓS drogériájában,
 Kassán, Kossuth Lajos-utca.

KOLERA

ellen az egyetlen biztos
 háziser csak a valódi

gyógyborovicska.

:: Kapható Eperjesen ::
Friedländer Gyula
 borovicska-főzdéjében s
 minden jobb fűszerüzletben.

Fő-utcai (67. sz.)

üzlethelyiség

1914. április 1-jével
kiadó.

Bővebbet Klefner Gyula ügyvédnél, Eperjes.

Az 1868 óta fényesen bevált

BERGER-FÉLE MED. KÁTRÁNYSZAPPAN

G. Hell & Comp.-től 4841

hírnemes orvosok által ajánlva, Európa legtöbb államában fényes sikertel alkalmazták.

mindennemű bőrkiütések,

különböző idült és pikkelyes bőr, valamint parazitás kiütések ellen. A BERGER-féle kátrányszappan 40% fakátrányt tartalmaz és lényegileg különbözik a kereskedelmi egyéb kátrányszappanoktól. Makacs bőrbetegségeknél alkalmazták a nagyon hatásos

Berger-féle kátrány-kénszappant.

Mint egyéb kátrányszappan az arobór tisztáltságának eltonítására, a gyermekek bőr- és fejbőrkiütései ellen, valamint mint telgimulhatatlan kosmetikus mosó- és fürdőszappan, napi szükségletre szolgál a

Berger-féle glicerín-kátrányszappan.

A hajhullás ellen és hajpadló beégéseinek radikális gyógyítására használják a

Berger-féle folyékony-kátrányszappant.

Mint kiváló bőrszerek kitűnő eredményt mutatnak fel, továbbá a Berger-féle kátrányszappanok:

A Berger-féle Borax-szappan

patlanások, napégések és miteszerek ellen és a Benzoe, kén, kátrány, naphthal- és thymol-kompozíciók, valamint a broszárban ajánlott egyéb szappanok.

Ára minden ajtóba darabonkon: 10 östör használhat: utas

Kérjen a beavatásánál kifejezetten Berger-féle kátrány- és boraxszappanokat és nézze meg az itt alább ábrázolt védjegyet és az itt álló cégjegyzéket C. Hell & Comp. mindegyikét. Kétféle: 1. Bence: 1883. 2. Parisban az 1906. évi világiállításán aranyéremmel. Kapható minden gyógyszerüzletben és az e szakmában való üzletekben. En gróc: B. Hell & Comp. Wien, I. Bleberstrasse 8.

Budapestben: nagyban és kicsinyben Török József gyógyszerész úrnál, Király-ú., továbbá a köve kezű uraknál: Molnár és Moser, Thallmayer és Seitz, Kochmeister Frigyes utódjai, Radanovits testvérek, Stessel Nándor és Társa, Neruda Nándor, IV. Kossuth Lajos-ú. 7., kicsinyben minden gyógyszerüzletben, jobb drogeriában és üzletüzletben.

Kapható Eperjesen: Molitorisz István, Korn Vilmos úr gyógyszerüzletében, valamint Magyarország összes gyógyszerüzletében.

Hapag, Hamburg

(Hamburg-Amerika Linie)

Személyszállítás a világ minden részébe.

Hamburg—New York

Boulogne—New York, Cherbourg—New York,
 Southampton—New York.

Hamburg—Philadelphia

Hamburg—Boston

Hamburg—Kanada

Hamburg—Kuba

Hamburg—Mexiko

Hamburg—Brazília

Hamburg—Argentína

Hamburg—Nyugatindia

Hamburg—Chile

Hamburg—Peru

Hamburg—Afrika

Szórakozó utazások

teljesen ezen célra berendezett hajókon

Utazás a föld körül

Indiai utazások

Keleli utazások

Északi utazások

Izlandi utazások

Nyugatindia utazások

Nilsli utazások.

Legujabban szolgálatba állítottuk az

„Imperator“

turbinás gyorspostagőzöst, a világ legnagyobb hajóját.

919 láb hosszú. 98 láb széles. 63 láb mély. 50 tonna úttartalmú.

Úttartam: Hamburg—New York hét nap.

Négy csavar Teljesen nyugodt járat.

Előnyök:

Első kajút

Az ágyak nincsenek egymás felett elhelyezve, a szobák olyan nagyok és olyan berendezésük mint a szárazföldi szobák, 119 szoba saját fürdővel és toalett helyiséggel, az első kajútban összesen 180 fürdőszoba van, azonkívül villamos és török fürdők minden szobában meleg és hideg víz, 3 személyfelvonó, sétányfedélzet, amely k. b. 1/3 kilométer hosszú, nagy búcsú díszterem, Ritz-Carlton-vendéglő, nagy úszoda, étterem, pálmás kert, grillroom, író- és olvasóterem, tornacsarnok, dohányzó terem, sétányfedélzet, 17 fürdőszoba káddal.

Második kajút

Nagy szoba 2, 3 és 4 személy részére villamos világítással és esengettyűvel, mosdó és ruhásszekrények, étterem 354 személy részére, társalgó terem, csarnok, írószoba, dohányzó terem, tornacsarnok, személyfelvonó, tégas sétányfedélzet, 20 elegáns fürdőszoba káddal.

Harmadik kajút

Szobák két és négy személyre mosdóberendezéssel és villamos világítással, étterem 440 személy részére, társalgóterem, dohányzó terem, könyvtár, sétányfedélzet, 17 fürdőszoba káddal.

Fedélköz.

Családok és asszonyok elhelyezése elkülönített helyiségekben. A helyiségekben két vagy négy ágy van és villamos világítással vannak ellátva. Az utasoknak az ételkelet szolgálók vagy szolgálónők asztalokon nyújtják át. Tányért, kést, villát, és kanalat mi adunk, valamint derékajlat, cipőpárnát és ágyszerítőt, türlőkötőt és szappant is. A külön mosdóház, ahol gyermekruhát és egyéb fehérenműt lehet mosni, az utasok rendelkezésére áll, úgyszintén kádfürdők.

Prospektusokat ingyen és bérmentve küld a

Abteilung

Hamburg-Amerika Linie, Personenverkehr, Hamburg.

Képviselő Budapesten: Palotai Gyula, Baross-tér 4. sz.

Üzlethelyiség!

□□□

A Kollégium nyugati oldalán

:: kétnyilású ::

üzlethelyiség
azonnal bérbeadó.

Évi bér 800 korona.

Bővebbet a Kollégium pedellusánál.

Tyúkszem,

börkeményedés, szemölcs 48 óra alatt eltűnik a „CANNABIN“ használata után. Üvegje 1 kor., postadíjjal 1-40 kor. Három üveg bérmentve 3 kor.

Excelsior

hintőpor 48 óra alatt elmulasztja a kéz-, láb- és hónaljizzadást. 1 doboz 1 korona, postadíjjal 1-40 kor., 3 doboz bérmentve 3 kor.

HIZLALÁSRA LEGALKALMASABB
40% phosphorsavat tartalmazó

Takarmánymész,

mellyel a disznóknál nagyon könnyen 300 kiló hizlalási súly érhető el. Alkalmazható azonfelül baromfi, borjúk, juhok, marhák, ökrök és lovaknál. 4¹/₂ kiló ára, mely hónapokig elég, 5-80 korona utánvétellel bérmentve. — Kapható mindenütt! Ahol nem lenne raktáron, megrendelhető utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett a készítőnél:

Dr. Fleisch E. Korona-gyógyszertára, Győr 99.

■ Nincs többé piszkos kéz! ■

RENOFIN

eredeti svéd tisztítószert piszkos kezeknek.

Óriási doboz 50 fill., eredeti doboz 30 fillér.

Eperjesen Kun Sándor fűszerkereskedésében.
:: kapható: Staub Jakab kereskedésében.
Tauth Viktor vaskereskedésében.

lehet beszerezni
kilógástalan minőségű
Gyümölcsaalanyokat

NAGYENYED= en
Alsófehérm. Gyümölcs és Sétányfakazat

Sima gyökerekes és oltott
SZŐLÖVESSZÖKET.

Árjegyzéket ingyen küldenek

FISCHER és Tsai
faiskolák és szőlőoltványtelepek
Tulajdonosok: ifj. AMBROSI M. és Fischer L. örökössei.

Köztudomású, hogy a
Pálffy Testvérek-féle
„Medicinal Cognac“
a legjobb, mert
üdít, gyógyít, erősít!

Üzletmegnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy Eperjesen,

Rózsa-utca 7. szám alatt

VEGYESKERESKEDÉST

nyitottam, ahol kitűnő minőségű árút jutányos árakon fogok árúsítani. :: :: A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri

SVÁBY FERENC.

Elsőrangú biztosító-intézet,
mely az összes ágazatokat műveli
s kiterjedt régi üzlettel bir, Eper-
:: :: jesre és vidékére :: ::

agilis főügynököt

keres, aki eredményes működést
képes kifejtetni. Fix-fizetés és ma-
gas jutalék a megélhetést bizto-
sítja. Ajánlatok «Életpálya» jelige
alatt a kiadóhivatalba intézendők.
Szakismeret nem okvetlenül szükséges.

MEGNYILT

a főváros legelegánsabb,
legkényelmesebb és leg-
olcsóbb szállodája

PARK SZÁLLODA

GARAI ÁRMIN
szállodás és a Sorrento-
kávéház tulajdonosa.igen fényes éttermeivel és
kávéházával Budapesten, a
Keleti (Központi) pályaudvar-
ral szemben, Baross-tér 10. sz.

A helybeli és vidéki igen tisztelt Hölgyközönségnek
szives tudomására hozom, hogy évek hosszú során át
Eperjesen, a Fő-utca 64. számú Ghillány-házban volt

nőikalap-szalonomat

a Fő-utca 52. számú ház első emeletére (a Feketesas-
szálló mellé) helyeztem át. :: Az idei őszi évad kalap-
modelljei máris nagy választékban állanak az igen tisztelt
Közönség rendelkezésére, és kérem, hogy újonnan be-
rendezett szalonomat becses látogatásával megtisztelni
méltóztassék.

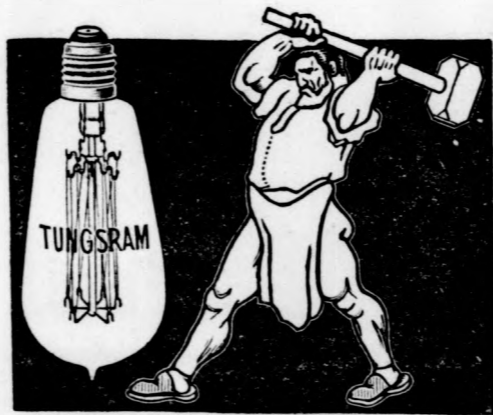
::: Tisztelettel **Dahlström Anna.**

Ne fogadjon el más lámpát, mint

„TUNGSRAM“

fölrású

valódi drótlámpát.

Hazai gyártmány!

Óvakodjunk utánzatoktól!

Keil-lakk

„Keil-Lakk“-nál jobb máz nincsen
Asszony mondja: ez a kincsem!
A padló úgy fénylik tőle
Nem is kell sok máz belőle
Kevés munka, semmi kín,
Barna, vagy porszürke szín,
Figyelmet csak arra tegyen,
Hogy az mindig „Keil-Lakk“ legyen!
Ajtó, mosdó, ablakpárkány
Oly fehér lesz, mint a márvány,

Ha fehér «Keil-Lakk»-ot veszünk
S vele mindent jól befestünk,
Konyhabútor, asztal, szék,
Itt van «Keil-Lakk», azurkék,
Kertibútor: fessünk zöldre,
Gyermekeknek öröme.
«Keil-Lakk»-ból van minden szín,
Kék, piros, zöld-rozmarin.
Szóval: ház vagy nyárilak,
Mindig legyen ott «Keil-Lakk»!

Mindenkor kaphatók: VAJDICSKA KÁLMÁN cégnél, Eperjesen.

Igló: Fogyasztási Szövetk. — Kassa: Binder Samu. — Kisseben: Kassewits J. János.

Kiadó

Fő-
egy
azon
9 hel
pedig

Bővebbet dr.

Egy t

un

= te
jután

:: ::

S K

küldök 4¹/₂
megsérült, fi
enyhe virág
rózsa, lilium
gyöngyvirág

Auffenber

BÍRÓ LAJOS
BRÓDI SÁNDOR
KENEDI GÉZA
KÖBOR TAMÁS
KOZMA ANDRÁS

az írók é

a
le
le

Az

V
"A
Fe
SzELŐFIZETÉSI
Egy évre . . .
Félévre . . .
Negyedévre
Egy hónapraEgy
és v

A legs

a

mindazon
növény, haj
dés, időel
Egy komo
járását ajánHetem
porral
szerez

dr. D

(K. 2)

Szárak, me
Dralle-féle
zsöltetik b
soktól és
:::az ös
mint i

Kiadó üzlet és lakás.

Fő-utca 101. szám alatt egy üzlethelyiség és kis lakás azonnal, egy 9 helyiségből álló udvari lakás pedig 1914. május 1-jétől kiadó.

Bővebbet dr. Baumöhl Zsigmondnál, ugyanott.

Egy teljesen új honvéd-hadnagyi

uniformis

== teljes felszereléssel ==
jutányos áron eladó. ::

:: :: Cfm a kiadóhivatalban.

8 KORONÁÉRT

küldök 4 1/2 kiló (kb. 50 darab) sajtólásnál kevésbé megsérült, finom, PIPERESZAPPANT enyhe virágillatú róza, liliumtej, orgona, ibolya, rezeda, jázmin és gyöngyvirágból szépen összeválogatva, postautánvétellel.

Auffenberg József, Budapest-Rákosszentmihály.

BÍRÓ LAJOS
BRÓDI SÁNDOR
KENEDI GÉZA
KÓBOR TAMÁS
KOZMA ANDOR

az írók és újságírók színe-java írják a legjobban szerkesztett, teljesen független, legelterjedtebb és legnagyobb :: magyar napilapot

Az UJSÁG-ot

Vasárnap: „Asszony”, „Gyermek”, „Automobil” és „Sport” melléklet.

Felelős szerkesztő: GAJÁRI ÖDÖN.
Szerkesztő-társ: DR. ÁGAI ADOLF.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Az Ujság terjedelme rendszeresen 32-36-40 oldal. Vasár- és ünnepnapokon 80-100-200-280 oldal.
Egy évre . . . 28 K. Félévre . . . 14 „ Negyedévre 7 „ Egy hónapra 2.40

Egyes példány ára ünnep- és vasárnapokon egyformán 10 fillér.

A legszebb ékessége a nőnek,

habos, dús haj

mindazon hölgyeknek a kívánsága, akik gyenge hajnövekedés, hajhullás, hajhasadás és -törés, korpaképződés, időelotti megöszülés stb. miatt panaszkodnak. Egy komoly szakember a következő hajápolási eljárást ajánlotta, mely fényesen bevált:

Hetenként egyszer mosás Dralle-féle fejmosóporral «Kopfrein» (30 fillér). Egyidejűleg rendszeres, erős bedörzsölés és massage

dr. Dralle-féle nyírfavízzel

(K. 2-50 és 5).

Száraz, merev és töredékes hajnál a fejbőr és a haj Dralle-féle nyírfabrilantinnal (K. —80 és 1-20) dörzsöltetik be. Számtalan lelkesedő elismerőlevelét orvosoktól és magánosoktól. — Követeljen határozottan ::

«dr. Dralle-félét»

az összes gyógyszertárakban, drogeriákban, valamint illatszert- és fodrászüzletekben.

Georg Dralle, Bodenbach a/E.

úri-, női- és gyermek-cipők

legolcsóbban

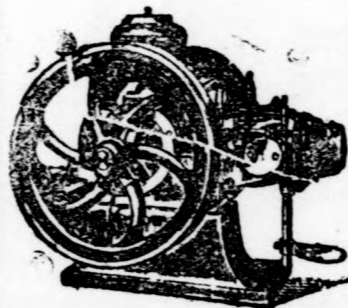
a Hungária Cipőgyár r.-t. fiókjában
(ezelőtt Moskovits Farkas és Társa r.-t.)
Főutca 84. • Nagy választék! • Egységes árak! • Főutca 84.

A Fő-utca 40. számú Koós-házban

4 szoba, fürdőszoba, konyha és mellékhelyiségekből álló

:: úri-lakás ::

november 1-jétől (esetleg azonnal) kiadó.

— A világhírű és legújabb rendszerű —

BOLINDER NYERSOLAJMOTOROK

és azok alkatrészei kizárólag

Anyos Imre cégnél kaphatók
BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 17. :: Telefon 12-78.

Legkisebb nyersolajszükséglet! Feltétlen jótállás! Jutányos árak! Kedvező fizetési feltételek! :: Kérjen díjtalan felvilágosítást és ingyen árjegyzéket!

Figyelem!

Ha izr. rituális cikkekre szüksége van, úgymint: izraelita fordításos imakönyvekre, Machsor (ünnepi imádságos-) könyvekre, Mirjam, Noemi, selyem vagy gyapjú Talisra, Tefilin, Mesuso stb. cikkekre, forduljon bizalommal Felsőmagyarország legrégebb és legnagyobb cégéhez, KLEIN FÜLÖPNÉ FIA könyvkereskedőhöz, Kassa.

Fordításos imakönyvek: csont-, celluloid- és bőrkötésben 6 koronától 25 koronáig. Machsor, 4- és 9-kötetes, 3 K. 60, 9, 14 és 30 K. Mirjam 2 K. 50, 4 K. 50, 7, 9, 12, 15 és 25 K. Selyem és gyapjú Talisok 6-40 K.-ig. Évforduló gyász-tabellák 4 koronáért készíttetnek. :: ::

THIERRY A. GYÓGYSZERÉSZ BALZSAMA

Allein echter Balsam aus der Schutzensel Apotheke des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn

nővések, karbunkulus, képződmények, valamint rák ellen, fereg, rothadás, körömgöyülés, hólyag, égési sebek, hosszú betegségeknek előforduló fölfekvésnél, vérkelekésnél, fülfolyásnál, valamint kipálás esetén csecsemőknek stb. kitűnő hatású.

2 tégely ára 3-60 kor., a pénz előzetes beküldése vagy utánvétel mellett kapható.

Budapesten kapható: Török József gyógyszertárban, valamint az ország legtöbb gyógyszertárában. Nagyban: Thalmayer és Seitz, Kochmeister Utóda, Radanovits Testvérek drogeriákban Budapesten kapható. — Ahol nincs lerakat, ott rendeljünk közvetlenül!

THIERRY A. Órangyal-gyógyszertárából, PREGRADA, Rohitsch mellett.

Utólrhetetlen gyógyhatású tüdő- és mellbetegségeknek, enyhíti a katarust, megszünteti a fájdalmat okozó köhögést. Torokgyulladás, rekedtséget és gégebetegségeket megszüntet, valamint lázt, különösen jó hatású gyomorgörcs és kólika ellen. Gyógyhatású aranyér- és altesti bántalmaknál, tisztítja a veséket, étvágygerjesztő, elősegíti az emésztést. Kitűnően bevált fogfájásnál, odvas fogak-, szájbűznel, valamint az összes száj- és fogbetegségek, büfögés ellen, megszünteti a száj- vagy gyomortól eredő bűzt. Jó hatású pántikagilisztánál. Meggyógyít minden sebet, sebhelyet, orbáncot, láztól eredő hólyagot, kelést, szemölcsöt, égési sebeket, fagyott testrészeket, vart és kiütést. Fülbántalmak ellen kitűnő hatású. Minden háznál különösen influenza, kolera vagy más járványoknál kénnél legyen.

Írjunk: Thierry A. Órangyal-gyógyszertárának Pregrada, Rohitsch mellett.

12 kis vagy 6 dupla vagy 1 nagy specialüveg 5-60 korona.

□ □ Nagyobb rendeléseknél jelentékeny árengedmény! □ □

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi Centifolia-kenőcse.

Johann Maria Farina

Gegenüber dem Rudolfsplatz
csakis ez a valódi kölnivíz, kölnivíz-pouder és kölnivíz-szappan.

Kapható drogériákban, gyógyszertárakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

kölnivíz-szappant, kölnivíz-poudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utánzott JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz. Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánzott kölnivíz, kölnivíz-poudert és kölnivíz-szappant, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az Ön lakhelyén, mert a világhírű cég magyarországi képviselője:

HOLCZER EMIL ZOLTÁN, Budapest, VIII., Szigetvári-u. 16.

egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli, hol szerezhető be az eredeti minőség.

Menyasszonyi kelengyék
a legfinomabb minőségben
— előnyös árak mellett —
a legegyszerűbb és legdíszesebb kivitelben

Mandl Henrik

árúházában, Eperjes, Fő-utca 25.
(Berger-kávéházzal szemben), telefonsz. 170.

□□□ szerezhető be. □□□

Ugyanott csodás olcsó árban
kézzel hímzett női fehérneműek
is kaphatók.

Compagnie Generale Transatlantique
francia hajóvonal
rendes közvetlen gyorshajójaratok

HAVRE-NEW-YORK

és
■ KANADÁBAN ■

Basel (Svájc) és Párison át.
Iroda: Budapest, VII., Baross-tér 15.

Telefon: József 14-97.

Mindenki muzsikálhat

WAGNER, hangszerkirály!
különleges elsőrendű hangszereivel. Budapest, József-
körút 15. sz. (Telefon.)

Varázshegedű felszereléssel 6 korona. Javítási szak-
műhelyek! ::
Csodaréztrombita erős rézből 6 kor.
Harmonika tánc részére 10 korona. Fényképes
Varázsfuvola ajándékkal 4 korona. árjegyzék
Óriási beszélőgép kottákkal 40 kor. ingyen!

A milánói, párisi és londoni kiállításon aranyéremmel és
érdemkereszttel kitüntetve.

Óvás. Ügyeljen a Wagner névre és a 15-ös házszámra!

Első eperjesi ruha-vegyműtisztító- és -javító-intézet

Kossuth Lajos-utca 8. sz., a Fekete sas-szálló átellenében,
az udvar közepén.

Ruhák műtisztítása!

Van szerencsém a helyben és vidéken lakó úri közönségnek
becses tudomására adni, hogy Kossuth Lajos-utca 8. szám alatti
műtisztító- és ruhajavító-intézetemben legszebben, legjobban, leg-
olcsóbban, gyorsan és pontosan lehet ruhákat tisztíttatni, javíttatni és vasaltatni: úri öltö-
nyöket, női ruhákat, gyermekruhákat, őszi és téli kabátokat, egyszóval mindent, ami csak
posztó, szövet és kelme, mindenféle színben. A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri,
kiváló tisztelettel

Sikorszky-féle ruhaműtisztító-intézet,
Eperjes, Kossuth Lajos-utca 8. sz., az udvar közepén.

Kérem az intézetet nem összetéveszteni, mert ruhaműtisztító- és javító-intézet csak
a Sikorszky-féle a legkitünőbb és patent.

Olcsó árak, szép tisztítás és javítás.

UNGHVÁRY JÓZSEF
SZŐLŐTELEPEN ÉS GYÜMÖLCSFA-ISKOLÁJÁBAN
CZEGLÉD (PESTMEGYE)

„ Nagyobb mennyiségű „
nemes-gyümölcsfa-
csemetsze, boggyógyümölcsűek,
vadoncsok, kerti sövények,
sima és gyökeres szőlővesszők
„ s.t.b. kaphatók. „
Tessék kiterítő árjegyzéket kérni.

**KOLLARIT-
BŐRLEMEZ** KAUCSUK-KOMPOZI-
TÍVÓVAL BEVONT
SZAGTALAN FEDÉLLEMEZ

ITANZATTÓL ÓVAKODJUNK!

KOLLARIT- BŐRLEMEZ

kaucsuk-kompozícióval bevont ruganyos, vihar-
biztos és időtálló szagtalan fedéllemez. :::
A jelenkor legjobb tetőfedéllemeze.

VÉGTELENÜL TARTÓS!

■ Régi zsindelytetők átfedésére kiválóan alkalmas. ■
■ Sem mázolni, sem mézslével bekenni nem kell. ■

□ Eperjesen kapható: □

Lavotha Ödön Utóda
vaskereskedésében.

E

Előfizet
Egész és
Félévre
Negyed
Hirdetési
petitors eg
15 f. Közle

A «fel
csatát s
pedig ma
döbent
kekre rá
odaálto
párt! E
túl elég,
mert a p
ható pol
fogja ezt
újat nem
idegen v
kel, kkn
nem az
zése még
val kevés
társaság
tathatla
amiért p
érdemes
közszere
politikus
Eklat
nek, me
komoly
eset. Me

U
É
V
E
U
N
L
N
R
A
A
M
É
V
A
A
A
H
É
A

Az
□